

องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมในต่างประเทศ

3.1 ประวัติความเป็นมา และวัตถุประสงค์

โดยเหตุที่ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิเพียงผู้เดียว (exclusive right) ของผู้สร้างสรรค์ ที่ประกอบด้วย ธรรมสิทธิ (moral right) และ ที่สำคัญคือ สิทธิทางเศรษฐกิจ (economic right) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในงานสร้างสรรค์ชิ้นหนึ่งผู้สร้างสรรค์มีสิทธิเพียงผู้เดียวในการจำหน่าย ปล่อยให้ยืม หรือแสวงหาผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ จากงานสร้างสรรค์ของตน ซึ่งล้วนเป็นสิทธิทางเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ และจากลักษณะของสิทธิเพียงผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ ที่จะตัดสินใจ กระทำใด ๆ ต่องานสร้างสรรค์ของตนภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นเหตุให้ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิในทางนิเสธ¹ ที่ให้สิทธิแก่ผู้สร้างสรรค์ หรือเจ้าของลิขสิทธิ์กีดกันมิให้บุคคลอื่นแสวงหาผลประโยชน์จากงานสร้างสรรค์ของตน หลักสำคัญของสิทธิเพียงผู้เดียวมิได้มีเพียงลักษณะในทางนิเสธเท่านั้น แต่คุณค่าที่แท้จริงในสิทธิเหล่านั้นก็คือ การให้ประกันว่างานสร้างสรรค์ที่บุคคลอื่นนำไปแสวงหาผลประโยชน์นั้น อยู่ในลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการและผลประโยชน์ตอบแทนที่ผู้สร้างสรรค์ หรือเจ้าของลิขสิทธิ์จะได้รับ²

ดังนั้น ผู้สร้างสรรค์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์จะสามารถแสวงหาผลประโยชน์อย่างเต็มที่ในสิทธิทางเศรษฐกิจ อันเป็นสิทธิเพียงผู้เดียวในงานสร้างสรรค์ของตนได้ ถ้าหากผู้สร้างสรรค์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ยังคงสามารถควบคุมการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ของเขาได้ และให้มีการเคารพสิทธิทางเศรษฐกิจและธรรมสิทธิที่เขาควรจะได้รับ³

¹ จันทิมมา ธนาสว่างกุล, "การใช้งานลิขสิทธิ์โดยชอบธรรม," (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิตภาคศึกษานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 26.

² WIPO, "Collective Administration of Copyright and Neighboring Right," Report prepared by the International Bureau of the World Intellectual Property Organization (WIPO), 1990, P.311.

³ Ibid.

แต่ความเป็นจริงในปัจจุบัน ผู้สร้างสรรค์ หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่อาจได้รับประโยชน์จากสิทธิเพียงผู้เดียวที่เขาควรจะได้รับตามความมุ่งหมายของกฎหมายลิขสิทธิ์ เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้มีการลอกเลียนแบบ การทำซ้ำ การนำงานอันมีลิขสิทธิ์ไปใช้อย่างสะดวกรวดเร็วและแพร่หลาย จึงเท่ากับเป็นการใช้ประโยชน์ในงานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งสภาพการณ์เช่นนี้ มีผลกระทบโดยตรงต่องานดนตรีกรรม ด้วยเหตุที่ลักษณะของงานดนตรีกรรม สามารถสื่อสารไม่จำกัดชาติหรือภาษาใด และสามารถนำมาแสวงหาประโยชน์ได้หลายรูปแบบ เช่น บันทึกลงแผ่นเสียง ตู๋เพลง แถบบันทึกภาพ ฟิล์มภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ทางสายเคเบิล เป็นต้น และนำออกเผยแพร่ทั้งในเวลาเดียวกัน และต่างเวลา

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้ผู้สร้างสรรค์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่สามารถที่จะควบคุมและให้อนุญาตในการใช้งานสร้างสรรค์ที่มีผู้ใช้จำนวนมากโดยลำพังได้ และที่สำคัญไม่สามารถจัดเก็บค่าตอบแทน (royalty) จากการนำงานสร้างสรรค์ไปใช้ได้อย่างทั่วถึง

สภาพปัญหาดังกล่าว ชี้ให้เห็นได้ว่าระบบลิขสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในตัวบทกฎหมายเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถให้ความคุ้มครองแก่ผู้สร้างสรรค์ หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ตามความมุ่งหมาย ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมซึ่งมีความมุ่งหมาย (Raison d'être) ที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนให้แก่ผู้สร้างสรรค์

3.1.1 ประวัติความเป็นมา

สมาคมบริหารลิขสิทธิ์ (Collective Administration Copyright) เริ่มก่อตั้งครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศส เมื่อ ค.ศ. 1777 มีชื่อว่า "The Bureau de Legislation Dramatique" เพื่อต่อต้านการกระทำของเจ้าของโรงละครที่ไม่เคารพธรรมสิทธิ (moral right) และสิทธิทางเศรษฐกิจ (economic right) ของผู้สร้างสรรค์

ต่อมา สมาคมได้เปลี่ยนรูปมาเป็นสมาคมผู้ประพันธ์และผู้สร้างสรรค์ในงานนาฏกรรม (The Societe des Auteurs et Compositeurs Dramatiques (SACD)) ซึ่งเป็นสมาคมแรกๆ ที่ดำเนินการบริหารสิทธิของผู้สร้างสรรค์ จนกระทั่ง ค.ศ. 1847 ได้มีการฟ้องร้องระหว่างผู้ประพันธ์ทำนอง Paul Henrion, Victro Parizot และ ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง

Ernest Bourgest (โดยการสนับสนุนของผู้โฆษณาดนตรี) กับเจ้าของร้านอาหาร The Ambassadeurs a "Cafe-Concert" เนื่องจากร้านอาหารดังกล่าวได้นำงานดนตรีของเขา ออกเล่นแสดงโดยวงดนตรี (orchestra) เพื่อให้ลูกค้าได้รับฟัง ซึ่งพวกเขาได้พบกับสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความจริงที่ว่า พวกเขาจะต้องจ่ายค่าอาหาร และค่าที่นั่ง ในขณะที่ไม่มีใครสนใจที่จะจ่ายค่าตอบแทนจากการนำงานดนตรีของเขาไปแสดง พวกเขาได้ให้เหตุผลที่ถูกต้องตามหลักตรรกวิทยาที่ว่า พวกเขาจะไม่จ่ายค่าอาหารให้แก่เจ้าของร้าน เช่นเดียวกับที่เจ้าของร้านไม่จ่ายค่าตอบแทนการนำผลงานดนตรีของเขาไปแสดง ในที่สุดศาลตัดสินให้พวกเขาชนะ เจ้าของสถานที่ที่นำงานดนตรีไปแสดงจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้ประพันธ์เพลง (ผู้ประพันธ์ทำนองและคำร้อง) หลังจากนั้น จึงได้มีการจัดตั้งสมาคมบริหารการจัดการเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม ซึ่งเป็นสมาคมที่บริหารสิทธิในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงอย่างแท้จริง ในประเทศฝรั่งเศสเป็นครั้งแรก เมื่อ ค.ศ.1850 มีชื่อว่า Société de Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Musique (SACEM) ต่อมา ในช่วง ค.ศ.1890-1930 จึงได้มีการจัดตั้งสมาคมที่คล้ายคลึงกันนี้ในประเศยุโรป และประเทศอื่น ๆ โดยเรียกว่า "Performing Right Societies" หรือ สมาคมบริหารการจัดการเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม

ในปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกจึงได้เริ่มจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดการเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม ซึ่งจัดตั้งในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น สมาคม ชมรม บริษัท หรือสหกรณ์ เป็นต้น แต่องค์กรเหล่านี้ล้วนมีจุดประสงค์หลักคือ บริหารการจัดการเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานดนตรีกรรม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทำหน้าที่บริหารสิทธิในการนำออกแสดงในงานดนตรีกรรม และจัดเก็บค่าตอบแทนให้กับผู้สร้างสรรค์นั่นเอง ซึ่งเป็นองค์กรของผู้ประพันธ์เพลง (ที่ประกอบด้วยผู้ประพันธ์เนื้อร้อง และทำนอง) เช่น สมาคม ASCAP ของอเมริกา สมาคม PRS ของอังกฤษ สมาคม GEMA ในเยอรมันตะวันตก สมาคม SIAE ในอิตาลี สมาคม SUISA ของสวิสเซอร์แลนด์ ฯลฯ ในบางองค์กรนอกจากทำหน้าที่ในการบริหารการนำผลงานทางดนตรีกรรม ออกแสดง (performing rights) แล้ว ยังจัดการบริหารสิทธิเชิงกล (mechanical rights) อีกด้วย ได้แก่ GEMA SUISA JASRAC เป็นต้น

นอกจากนั้น ในบางประเทศอาจมีองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารการจัดการเก็บค่าตอบแทน การใช้ผลงานทางดนตรีกรรมหลายองค์กรในประเทศเดียวกัน เช่นในประเทศ อเมริกา มีสมาคม ASCAP BMI SESAC เป็นต้น และในประเทศยุโรปตะวันออกบางประเทศ ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ที่อยู่ในแอฟริกา ก็มีองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมควบคู่ไปกับการบริหารสิทธิต่างๆ ในงานทุกประเภท (other rights in practically all categories

of works) ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐ หรือกึ่งของรัฐ อาทิเช่น VAAP ของโซเวียต ARTISJUS ในอังกาเรี JUSAUTOR ในบัลกาเรีย เป็นต้น สำหรับประเทศในแถบเอเชียมีการจัดตั้งองค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานดนตรีกรรมอย่างแพร่หลายรวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านของไทย เช่น สมาคม FILSCAP ของฟิลิปปินส์ CASH ของฮ่องกง YKCI ของอินโดนีเซีย COMPASS ของสิงคโปร์ MACP ของมาเลเซีย KOMCA ของเกาหลี JASRAC ของญี่ปุ่น APRA ของออสเตรเลีย และ IPRS ของอินเดีย

จากการที่องค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมได้ประสบความสำเร็จอย่างสูงและได้มีการจัดตั้งแพร่หลายทั่วโลก จึงได้มีการนำหลักการในการบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม ไปใช้ในการจัดตั้งองค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนในงานอื่น ๆ เช่น องค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนในงานนาฏกรรม องค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนจากการบันทึกเทปในบ้าน (Collective Administration of Rights Concerns by Horn Taping) องค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนสิทธิเชิงกล (Collective Administration of Mechanical Rights) องค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนการแพร่เสียงแพร่ภาพโดยการกระจายเสียงและภาพทางสายเคเบิล (Collective Administration of Rights Concerned by Cable Transmission of Broadcast Programs) เป็นต้น

เนื่องจากองค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมในต่างประเทศโดยเฉพาะแถบประเทศยุโรปได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วจึงได้มีการตกลงร่วมมือกันระหว่างสมาคมบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนในแต่ละประเทศ เพื่อให้ความคุ้มครองซึ่งกันและกัน ต่อมาสมาคมบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนประเทศต่าง ๆ จึงมีความต้องการที่จะมีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ประสานงาน และดำเนินการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นตลอดทั่วโลก และยกระดับให้สมาคมบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทน มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในปีค.ศ. 1926 จึงได้มีการจัดตั้งสมาพันธ์ผู้สร้างสรรค์ระหว่างประเทศ CISAC (Confederation of Societies of Authors and Composers) ซึ่งมีสมาชิกจากสมาคมบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนทั่วโลก สมาพันธ์ผู้สร้างสรรค์ระหว่างประเทศ ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้และความเข้าใจให้แก่ประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์และการดำเนินการขององค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทน รวมทั้งให้การสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรบริหารการจ้ดเก็บค่าตอบแทนในประเทศเหล่านั้น

3.1.2 วัตถุประสงค์

องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม ในแต่ละประเทศอาจมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งแตกต่างกันบ้าง แต่มูลเหตุประการหนึ่งที่เป็นความมุ่งหมายสำคัญ (Raison d'être) ของทุกองค์กรก็คือ "บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในสิทธิของผู้สร้างสรรค์" (The Collective Administration of Authors' Rights)

วัตถุประสงค์หลักขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน มีดังนี้

- ก. เป็นองค์กรกลางที่ให้อนุญาตในการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม
องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมจะทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมในการให้อนุญาตใช้งานดนตรีกรรมที่เป็นของสมาชิกองค์กร โดยออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ใช้ดนตรีหรือเจ้าของสถานที่ประกอบการ ซึ่งได้แก่ สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ สถานเริงรมย์ต่าง ๆ สถานแสดงคอนเสิร์ต โรงแรม ภัตตาคาร โรงหนัง เป็นต้น โดยการอนุญาตนี้ ผู้ใช้จะต้องจ่ายค่าตอบแทน (royalty) ในการใช้ผลงานดนตรีตามอัตราที่ได้กำหนดไว้ในการอนุญาตนั้น ๆ รวมทั้งปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันได้
 - ข. จัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม
การจัดเก็บค่าตอบแทนนี้ เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญขององค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน โดยองค์กรจะจัดเก็บจากผู้ใช้นดนตรี หรือเจ้าของสถานที่ประกอบการที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้งานดนตรีกรรมที่เป็นของสมาชิกองค์กรตามอัตราค่าตอบแทนที่ได้กำหนดไว้อย่างสมเหตุผล ซึ่งเป็นไปตามหลัก "non-discrimination" ระหว่างผู้ใช้นดนตรีที่อยู่ในประเภทเดียวกัน
 - ค. จัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกขององค์กรบริหารจัดเก็บค่าตอบแทน
องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม จะทำหน้าที่จัดสรรค่าตอบแทนที่ได้จัดเก็บจากผู้ใช้นดนตรีดังกล่าว ภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเท่าที่จำเป็น โดยวิธีการคำนวณทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้สมาชิกได้รับค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม
- โดยสรุปแล้ว องค์กรบริหารจัดเก็บค่าตอบแทนมีวัตถุประสงค์หลักใหญ่อยู่

3 ประการ คือ

- 1) เป็นผู้ให้การอนุญาตใช้งานดนตรีกรรมทั้งหมดของสมาชิก
- 2) จัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม และ
- 3) จัดสรรค่าตอบแทนที่จัดเก็บได้ให้แก่สมาชิก

ประโยชน์จากองค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม

1. เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ในการอนุญาตโดยองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในแต่ละครั้ง เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขออนุญาตของผู้ใช้ดนตรีอย่างยิ่ง ซึ่งถ้าหากผู้ใช้มีความประสงค์ใช้งานดนตรีกรรมหลายชิ้น ผู้ใช้จะต้องขออนุญาตต่อเจ้าของงานดนตรีกรรมในแต่ละชิ้น ซึ่งก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อหาตัวเจ้าของงานดนตรีกรรมแต่ละคน ซึ่งจะต้องเจรจาติดต่อเพื่อกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ผลงานดนตรีกรรมก่อนที่จะนำผลงานดนตรีกรรมไปใช้ ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้อาจมีจำนวนสูงกว่าค่าตอบแทนในการอนุญาต

1.1 เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการค้นหาผู้ประพันธ์เพลง

ข้อจำกัดของผู้ใช้ดนตรีประการหนึ่ง คือความยากลำบากในการค้นหาตัวเจ้าของงานดนตรีกรรม ซึ่งพบว่าผู้ใช้ดนตรีจำนวนมาก (โดยเฉพาะผู้ครอบครองสถานที่รายย่อย) ตัดสินใจที่จะไม่ใช้งานดนตรีชิ้นนั้น หรือใช้งานดนตรีโดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งการอนุญาตนั้นเป็นจำนวนเงินสูงเกินกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินการขออนุญาต แต่การอนุญาตโดยองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนสามารถจัดปัญหาข้อยุ่งยากต่าง ๆ ลดภาระค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตรายบุคคล ซึ่งผู้ใช้ดนตรีสามารถขออนุญาตใช้งานดนตรีกรรมทั้งหมดที่ตนต้องการ

1.2 เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดค่าตอบแทน

ในการขออนุญาตใช้งานดนตรีกรรมรายบุคคลนั้น ข้อมูลต่าง ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดอัตราค่าตอบแทน เนื่องจากการใช้งานดนตรีกรรมมีปัจจัยและองค์ประกอบหลายอย่างที่ต้องพิจารณา เช่น จำนวนลูกค้าในสถานที่นั้น ประเภทการใช้ จำนวนครั้งที่นำออกแสดง เป็นต้น ซึ่งผู้ใช้และเจ้าของงานดนตรีกรรมจะต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการเจรจาตกลง เพราะเหตุที่จะต้องมีการเจรจาอนุญาตก่อนจึงจะนำงานดนตรีชิ้นนั้นไปใช้ได้ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะกำหนดค่าตอบแทนในการใช้ประเภทต่าง ๆ ซึ่งตรงกันข้ามกับการอนุญาตโดยองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนเนื่องจากองค์กรมีระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพสามารถ

กำหนดอัตราค่าตอบแทนในการใช้งานดนตรีกรรมได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งศึกษาข้อมูลอันเป็นองค์ประกอบในการกำหนดค่าตอบแทนได้อย่างละเอียดและถูกต้อง

1.3 เป็นการช่วยในการประหยัดเวลา

การอนุญาตโดยองค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนนอกจากจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการข้างต้นแล้วยังช่วยให้ประหยัดเวลาอีกด้วย เช่น ในกรณีที่ผู้ใช้ดนตรีมีความประสงค์จะนำงานดนตรีกรรมออกแสดงในลักษณะการแสดงสด (live programe) ในสถานที่แสดงคอนเสิร์ต สถานเริงรมย์ หรือออกแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งทำให้ผู้ใช้ดนตรีไม่สามารถทราบล่วงหน้าว่าจะใช้งานดนตรีชิ้นใด ผู้ใช้ดนตรีจึงไม่สามารถได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของงานแต่ละชิ้น กรณีเช่นนี้ ผู้ใช้ดนตรีอาจละเมิดลิขสิทธิ์ได้ ซึ่งแตกต่างจากการให้อนุญาตโดยองค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนสามารถให้อนุญาตใช้งานละสมทั้งหมดขององค์กรล่วงหน้า ซึ่งเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายอย่างยิ่ง

2. ขจัดปัญหาความยุ่งยากในการดำเนินคดีฟ้องร้อง

เนื่องจากผู้ประพันธ์เพลงไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบและให้อนุญาตในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงได้ทุกครั้ง ดังนั้น จึงก่อให้เกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรมตลอดเวลา และผู้ประพันธ์เพลงก็ไม่สามารถดำเนินการฟ้องร้องต่อผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่างทั่วถึง ด้วยเหตุนี้ องค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนจึงทำหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินการฟ้องร้องในนามของสมาชิก อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายและความยุ่งยากในการดำเนินการฟ้องร้องด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถตรวจสอบการใช้งานดนตรีกรรมได้อย่างทั่วถึง ทำให้จำนวนการนำงานดนตรีกรรมไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตลดลงอีกด้วย

3. เป็นการถ่วงดุลย์อำนาจการต่อรองระหว่างผู้ใช้ดนตรี กับเจ้าของลิขสิทธิ์

โดยลักษณะขององค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน เป็นการรวมตัวของผู้ประพันธ์เพลง ในการอนุญาตให้ใช้สิทธิในการนำออกแสดง ทำให้ผู้ประพันธ์เพลงเหล่านั้นมีอำนาจต่อรองมากกว่าผู้ประพันธ์เพลงรายบุคคล ที่จำต้องยอมรับค่าตอบแทน และเงื่อนไขที่ไม่เหมาะสมของผู้ใช้ดนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใช้ดนตรีรายใหญ่ที่มีอำนาจทางการตลาด (เช่น สถานีโทรทัศน์ หรือวิทยุเครือข่าย) ดังนั้น องค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน จึงเป็นผู้ถ่วงดุลย์อำนาจการต่อรองทำให้ผู้ประพันธ์เพลงแต่ละคนสามารถได้รับค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม

3.2 องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมในต่างประเทศ : ศึกษาถึงโครงสร้าง หน้าที่ และการดำเนินการ

3.2.1 ประเทศอังกฤษ

ก. โครงสร้างของสมาคม

1. การแบ่งหน่วยงานความรับผิดชอบ
2. สมาชิกของสมาคม
3. สิทธิในการบริหารของสมาคม

อังกฤษได้มีการจัดตั้งองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมครั้งแรก เมื่อ ค.ศ. 1914 คือ สมาคม PRS (Performing Right Society) เป็นสมาคมของผู้ประพันธ์เพลง (ผู้ประพันธ์ทำนอง และคำร้อง) และผู้โฆษณาดนตรี (publisher) มีลักษณะในการดำเนินงานโดยมิได้มุ่งหวังกำไร (non-profit taking) และเป็นสมาคมเดียวในอังกฤษที่บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง สมาคม PRS ได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและมั่นคง เนื่องจากการมีระบบการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนที่มีประสิทธิภาพ การคำนวณ และการจัดสรรค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม ทำให้สมาชิก (ผู้ประพันธ์เพลง ผู้โฆษณา) ได้รับความตอบแทนตามความเป็นจริงที่มีการใช้งานดนตรีกรรม และสามารถรักษาผลประโยชน์ให้กับทั้ง 2 ฝ่าย คือ ผู้ใช้ดนตรีและผู้ประพันธ์เพลง ผู้โฆษณา สมาคม PRS จึงเป็นแบบอย่างให้กับสมาคมประเภทเดียวกันนี้ในประเทศต่าง ๆ เช่น ออสเตรเลีย ฮอลแลนด์ และสิงคโปร์

นอกจากสมาคม PRS จะได้บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนให้กับสมาชิกของสมาคมเองแล้ว ยังได้ทำข้อตกลงร่วมกับสมาคมที่คล้ายคลึงกัน (เช่น ASCAP BMI JASRAC เป็นต้น) ในต่างประเทศเกือบ 50 สมาคม โดยสมาคม PRS จะเป็นผู้อนุญาตและจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานดนตรีกรรมของสมาชิกสมาคมที่ได้ทำข้อตกลงร่วมกัน และสมาคมในต่างประเทศก็จะเป็นผู้อนุญาต และจัดเก็บค่าตอบแทนในการใช้ผลงานของสมาชิกสมาคม PRS ในประเทศนั้นๆ ตามหลักต่างตอบแทน⁴ (reciprocal)

⁴ PRS Report, PRS Annual Report, (1989-1990) : 85

1. การแบ่งหน่วยงานความรับผิดชอบ

1) แผนกการให้อำนาจ

ทำหน้าที่ออกใบอนุญาตและจัดเก็บค่าตอบแทน (royalty) ในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง ประเมินผลการอนุญาตในแต่ละปี รวมทั้งจัดบริการผู้ตรวจสอบของสมาคม (Society's Inspector) เพื่อทำการตรวจสอบในสถานที่ต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นเขตความรับผิดชอบ และให้คำปรึกษาในเรื่องค่าธรรมเนียม และอัตราการจ่ายค่าตอบแทน

2) แผนกข้อมูล

จัดเก็บรวบรวมเอกสารรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับงานสะสมของสมาชิกสมาคม PRS และของสมาชิกสมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ ให้ข้อมูลข่าวสารแก่สมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกัน ในกรณีที่มีการนำงานดนตรีกรรมของสมาชิกไปเล่นแสดงยังต่างประเทศ

3) แผนกจัดสรรค่าตอบแทน

ทำหน้าที่เปรียบเทียบรายละเอียดในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงในสถานที่ต่าง ๆ จัดสรรค่าตอบแทนที่จัดเก็บโดยสมาคม PRS ไปยังสมาชิกของสมาคมเอง และสมาชิกของสมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ โดยใช้ระบบข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ และจัดสรรค่าตอบแทนไปยังสมาชิกของสมาคม PRS ที่จัดเก็บโดยสมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ

4) แผนกการเงินและการบริการ

จัดให้บริการด้านการเงิน ให้แก่สมาชิกและจัดบริการด้านสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อ

5) แผนกบริการคอมพิวเตอร์

จัดให้บริการ จัดระบบต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือและรวบรวมข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์ตลอดทั้งสมาคม

6) แผนกทั่วไป

เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในแผนกอื่น ๆ
ข้างต้น

2. สมาชิกของสมาคม

สมาคม PRS ได้รับมอบหมายจากสมาชิกของสมาคมเอง และสมาชิกสมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ ในการบริหารสิทธิการนำออกแสดงในที่สาธารณะ ซึ่งงานดนตรีกรรมอันมีลิขสิทธิ์ทั้งหมด ที่ได้้นำออกแสดงภายในประเทศอังกฤษ สมาชิกของสมาคมประกอบด้วย ผู้ประพันธ์เพลงและผู้โฆษณา อนึ่ง ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกนั้น ผู้สมัครจะต้อง

ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าตามที่ได้กำหนดไว้ และต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) ผู้ประพันธ์เพลง (ผู้ประพันธ์ทำนอง และผู้ประพันธ์คำร้อง) มีคุณสมบัติดังนี้ คือ ต้องเป็นผู้ประพันธ์งานดนตรีกรรม 3 ชิ้นขึ้นไป ที่อยู่ในเกณฑ์ที่ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

ก. ได้ทำการบันทึกเสียงเพื่อการค้า*
 ข. งานดนตรีกรรมนั้นได้นำไปแพร่เสียงแพร่ภาพในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา หรือ

ค. ได้นำออกแสดงในที่สาธารณะอย่างน้อยที่สุด 12 ครั้ง ในระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา และได้รับการจัดพิมพ์เพื่อการค้า

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกจะต้องนำหลักฐานเช่น แผ่นเสียง หรือ โน้ตเพลง ที่ได้รับการจัดพิมพ์ หรือสูจิบัตร (birth certificate) การแสดงคอนเสิร์ตในกรณีของการแสดงในที่สาธารณะอาจไม่มีหลักฐานดังกล่าวมาแสดง จึงสามารถนำสัญญาว่าจ้างมาแสดงได้ หรือผู้ประพันธ์เพลงที่สมัครเป็นสมาชิกอาจมีคุณสมบัติดังนี้

ก. ผู้ประพันธ์เพลงที่มีงานดนตรี 1 ชิ้น อยู่ใน 50 อันดับยอดนิยม ตามการจัดลำดับของสมาคม PRS ในระยะเวลา 12 เดือน ที่ผ่านมา

ข. ผู้ประพันธ์ดนตรี สำหรับเริ่มต้นหรือจบเรื่องในภาพยนตร์ (theme) ที่มีการแพร่ภาพต่อสาธารณชนทางโทรทัศน์ติดต่อกัน 3 ตอนขึ้นไป หรือมีการแพร่เสียงทางวิทยุเครือข่าย

ค. ผู้ประพันธ์ดนตรีคลาสสิก ที่ได้รับการแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์เครือข่ายเป็นเวลามากกว่า 5 นาที

* "การบันทึกเสียงเพื่อการค้า" หมายถึง

1. งานดนตรีนั้น ได้รับการนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชนภายใต้ตราของแผ่นเสียงที่มีอยู่ใน Music Master หรือบัญชีรายชื่อแผ่นเสียง หรือ

2. งานดนตรีนั้น ได้รับการบันทึกและได้รับการนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชน โดยรวมอยู่ในบัญชีรายชื่องานดนตรีที่ได้รับการบันทึกเสียง (เช่น ดนตรีประกอบ) หรือ

3. งานดนตรีที่ได้รับการบันทึก และถ่ายทอดโดยสถานีวิทยุ โทรทัศน์ หรือรวมอยู่ในรายการโทรทัศน์ทางสายเคเบิล หรือ

4. งานดนตรีที่ได้รับการบันทึกลงบนฟิล์มภาพยนตร์ซึ่งถูกนำออกฉายให้สาธารณชนชม

ง. ผู้ประพันธ์ทำนอง และคำร้อง ดนตรีคลาสสิก ซึ่งได้รับการนำผลงานออกแสดง 2 ครั้ง แต่ละครั้งเป็นเวลา 5 นาที หรือมากกว่านั้น ซึ่งอาจเป็นการแสดงคอนเสิร์ต หรือแสดงเดี่ยวดนตรีคลาสสิก ที่ได้รับอนุญาตจากสมาคม

การสมัครจะต้องแนบหลักฐานเช่น แผ่นเสียง หรือโน้ตดนตรีที่ได้รับการจัดพิมพ์ หรือสูจิบัตรการแสดงคอนเสิร์ต ในกรณีการแสดงในที่สาธารณะที่ไม่มีหลักฐานเป็นสูจิบัตร อาจนำสัญญาว่าจ้างมาแสดงได้

2) ผู้โฆษณาดนตรี (publisher) มีคุณสมบัติดังนี้ คือ ต้องแสดงบัญชีรายชื่อผลงานดนตรีกรรม 15 ชิ้น ซึ่งอย่างน้อยที่สุด 10 ชิ้นที่ได้รับการจัดพิมพ์ทางการค้า หรือได้รับการบันทึกเสียงเพื่อการค้าและ

ก. ผู้ประพันธ์เพลงที่มีคุณสมบัติตามกำหนด 15 ชิ้น ต้องเป็นสมาชิกสมาคม PRS หรือสมาชิกของสมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกัน

ข. ผู้โฆษณา จะต้องมิลิทธิในงานดนตรีดังกล่าว อย่างน้อย 10 ชิ้นในประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (EEC)

การสมัครต้องมีหลักฐานมาแสดง เช่น แผ่นเสียง หรือโน้ตดนตรีที่ได้จัดพิมพ์ และสำเนาการมอบสิทธิระหว่างผู้สมัคร และผู้ประพันธ์เพลง พร้อมทั้งสูจิบัตรด้วย

"ผู้โฆษณา" (publishing company) ในกฎหมายลิขสิทธิ์มิได้บัญญัติความหมายไว้ แต่ในทางธุรกิจดนตรีหมายถึง บริษัทที่ได้รับมอบหมายลิขสิทธิ์ (...vested all the copyright in music) ทั้งหมดจากผู้สร้างสรรค์ ในงานดนตรีกรรมแต่ละชิ้น (นอกเหนือจากสิทธิในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง)

ธุรกิจของผู้โฆษณานั้น นอกจากจะจัดพิมพ์เนื้อเพลงและวัสดุพิมพ์อื่น ๆ แล้ว สิ่งสำคัญอีกประการคือ "การผลักดัน" (pushing) ให้มีการจัดทำแผ่นเสียง ให้มีการนำออกแสดงสด ให้มีการใช้งานดนตรีกรรมในสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และภาพยนตร์ รายได้ส่วนใหญ่ของผู้โฆษณาจึงมาจากบริษัทแผ่นเสียง และองค์กรบริหารจัดการเก็บค่าตอบแทนที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ สำหรับในทางปฏิบัติของธุรกิจดนตรี โดยทั่วไปแล้วผู้ประพันธ์เพลงมักโอนลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรมให้แก่ผู้โฆษณานอกเหนือจากสิทธิในการนำออกแสดง ซึ่งเป็นสิทธิของผู้ประพันธ์เพลงที่ได้มอบไว้กับองค์กรบริหารจัดการเก็บค่าตอบแทน ดังนั้น โดยส่วนใหญ่ผู้โฆษณาจึงเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรมเกือบทั้งหมด⁵

⁵ เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น โปรดดู "ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประพันธ์เพลงและผู้โฆษณา" ในบทที่ 3 หัวข้อ 2.2.2

การสิ้นสุดสมาชิกภาพ

สำหรับผู้ประพันธ์เพลงที่มีได้รับค่าตอบแทน (royalty) โดยตลอดระยะเวลา 3 ปีและผู้โฆษณาที่ได้รับค่าตอบแทนรวมกันตลอดระยะเวลา 3 ปี ไม่เกิน 250 ปอนด์⁶

3. สิทธิในการบริหารของสมาคม

สมาคม PRS มีสิทธิในการบริหาร ดังต่อไปนี้

1) งานดนตรีกรรม

"งานดนตรีกรรม" (musical work) ที่อยู่ภายใต้การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน ของสมาคม PRS หมายถึง งานดนตรีกรรมโดยทั่วไปที่มีใช้ "dramatic" หรือ "dramatico-musical" ตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎข้อบังคับของสมาคม PRS ประกอบด้วย

ก. ทุกส่วนของงานดนตรีกรรม

ข. ดนตรีที่เป็นเสียงร้อง (any vocal) หรือเสียงเครื่องดนตรี (instrumental music) ในฟิล์มภาพยนตร์

ค. ดนตรีประกอบละครที่มีใช้ละครเพลง (any musical accompaniment to non-musical plays)

ง. คำร้อง (any words) หรือดนตรีของบทละครที่แสดงโดยคนคนเดียวที่มีดนตรีขึ้นต้น หรือดนตรีประกอบ (music of monologues having a musical introduction or accompaniment)

จ. คำร้องอื่นใด (หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของคำร้อง) ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานดนตรีกรรม แม้ว่าตัวงานดนตรีกรรมนั้นเองจะมิได้มีลิขสิทธิ์ หรือแม้แต่ในกรณีที่สิทธิในการนำออกแสดงของงานดนตรีกรรมนั้นมิได้อยู่ในการควบคุมของสมาคม

งานดนตรีกรรมที่อยู่ภายใต้การบริหารของสมาคม PRS หมายถึง ทุกส่วนของงานดนตรีกรรม เสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรี ดนตรีประกอบ และคำร้อง ที่กฎหมายลิขสิทธิ์ได้กำหนดให้เป็นงานวรรณกรรมก็อยู่ในความหมายของงานดนตรีกรรมเช่นเดียวกัน สำหรับงาน dramatic และ dramatico-musical โดยทั่วไปแล้วสมาคม PRS จะไม่ดำเนินการบริหาร

⁶ Ibid., P.40

การจัดเก็บค่าตอบแทน เนื่องจากเป็นงานที่มีการใช้เงินน้อยและผู้ใช้ดนตรีสามารถติดต่อขอรับอนุญาต
ใช้งานดังกล่าวจากเจ้าของลิขสิทธิ์ได้โดยตรง

2) สิทธิในการนำออกแสดง (performance right)

สมาคมมีอำนาจในการบริหารสิทธิในการนำออกแสดง ดังนี้

ก. สิทธิในการนำออกแสดงในที่สาธารณะ

ข. สิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพ ทางวิทยุ โทรทัศน์

ค. งานที่รวบรวมอยู่ในรายการกระจายเสียงและภาพทางสาย

เคเบิล และสิทธิในการบันทึกงานดนตรีกรรมที่เป็นของสมาชิกสมาคมลงในฟิล์มภาพยนตร์ หรือ
เรียกว่า "synchronization right" *

3) ขอบเขตของการบริหารสิทธิที่ได้รับความเห็นชอบจาก council
direction

สมาคม PRS ได้กำหนดขอบเขตที่แน่นอนในการบริหารสิทธิของ
สมาคมในนามสมาชิก ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาสามัญ (general council) ตามกฎข้อ
บังคับในการจัดตั้งสมาคม กล่าวโดยสรุปมีดังนี้

ก. ขอบเขตของสิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์

สมาคมมีสิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพในงานดนตรีกรรมทุก
ชั้นที่สมาชิกของสมาคมเป็นผู้ประพันธ์ ผู้โฆษณา หรือเป็นเจ้าของ ยกเว้น

(1) งานนาฏกึ่ง-ดนตรีกรรม (dramatic musical)
ที่แสดงบนเวที หรือที่อื่น ๆ

(2) บางส่วน หรือทั้งหมดของทำนองดนตรี หรือคำร้องที่
ประพันธ์ขึ้น หรือใช้สำหรับระบำปาลายเท้า (ballet) หากนำไปประกอบการแสดงระบำปาลาย
เท้าดังกล่าวบางส่วนหรือทั้งหมด

(3) ข้อความที่เขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการโฆษณาทาง
การค้า (commercial advertisement) นอกจากข้อความดังกล่าวจะถูกนำไปร้องกับทำนอง

* "synchronization right" ในทางธุรกิจดนตรีหมายถึง สิทธิเพียงผู้เดียวใน
การทำซ้ำลงบนแถบเสียงในฟิล์ม (soundtrack of a cinematograph film)

เพลงที่ประพันธ์ขึ้นเป็นพิเศษเพื่อการโฆษณาทางการค้า และการนำออกแสดงใช้เวลาไม่น้อยกว่า 5 วินาที

ข. ขอบเขตของสิทธิในการแพร่เสียงทางวิทยุ

สมาคมมีสิทธิในงานดนตรีกรรมทุกชิ้นที่สมาชิกเป็นผู้ประพันธ์ ผู้โฆษณา และผู้เป็นเจ้าของ ยกเว้น

- (1) งานนาฏกีย-ดนตรีกรรม
- (2) ข้อความที่เขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการโฆษณาทางการค้า นอกจากข้อความดังกล่าวจะถูกนำไปร้องกับทำนอง เพลงที่ประพันธ์ขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อการโฆษณานั้น และการแสดงการร้องเพลงใช้เวลาไม่น้อยกว่า 5 วินาที

ค. ขอบเขตของสิทธิในการนำออกแสดงในที่สาธารณะ

สมาคมมีสิทธิในงานดนตรีกรรมทุกชิ้น ที่สมาชิกเป็นผู้ประพันธ์ ผู้โฆษณา และผู้เป็นเจ้าของ เพื่อนำออกแสดงในที่สาธารณะ ยกเว้น

- (1) งานนาฏกีย-ดนตรีกรรม ไม่ว่าจะเป็นการแสดงบนเวที หรือที่อื่นใด
- (2) บางส่วนหรือทั้งหมด ของทำนองดนตรี และบางส่วน หรือทั้งหมดของคำร้อง ที่ประพันธ์หรือใช้สำหรับระบำปลายเท้า ที่ประกอบกับการแสดงระบำปลายเท้าดังกล่าว ทั้งเรื่องหรือบางส่วน
- (3) งานดนตรีกรรมที่ประพันธ์ขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อการผลิตในลักษณะ "son-et-lumière" เมื่อแสดงในหรือร่วมกับการผลิตนั้น
- (4) งานดนตรีกรรมใด ๆ (ที่ไม่ใช่งานนาฏกีย-ดนตรีกรรม หรือเป็นส่วนหนึ่งของงานนาฏกีย-ดนตรีกรรม) ที่ประพันธ์ขึ้นโดยเฉพาะสำหรับการผลิตงานนาฏกรรม (dramatic work) ในโรงละครเมื่อนำไปแสดงในหรือแสดงร่วมกับงานนาฏกรรมนั้น

ง. ขอบเขตของสิทธิในการนำออกแสดงในรายการกระจายเสียงและภาพทางสายเคเบิล

สมาคมมีสิทธิในงานดนตรีกรรมที่รวบรวมอยู่ในรายการกระจายเสียงและภาพทางสายเคเบิล ซึ่งสมาชิกเป็นผู้ประพันธ์ ผู้โฆษณา หรือผู้เป็นเจ้าของ ในกรณีที่รายการกระจายเสียงและภาพทางสายเคเบิลมีทั้งภาพและเสียง ให้เป็นไปตามขอบเขตของสิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์

การบริหารสิทธิในการนำออกแสดง โดยอิสระ

ในกรณีที่มีการร้องขอเพื่อให้สมาชิก เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือบุคคลอื่น ได้รับอำนาจในการนำออกแสดงทั้งหมด หรือบางส่วน ได้โดยอิสระเมื่อสมาชิกร้องขอต่อสมาคม และได้มีการตกลงในเงื่อนไข สมาคมจะแจ้งไปยังสมาชิกที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 7(f) ของข้อบังคับการจัดตั้งสมาคมที่ว่า สมาคม "งดกระทำการ" เกี่ยวกับสิทธิในการนำออกแสดงใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับการร้องขอ นอกจากนี้ยังมีข้อกำหนดอีกด้วยว่า อัตราค่าตอบแทนที่เรียกเก็บโดยสมาชิก จะต้องไม่ต่ำกว่านิกัตอัตราค่าตอบแทนที่สมาคม PRS กำหนดไว้

ข. หน้าที่และการดำเนินการของสมาคม แบ่งออกเป็น

1. การให้อนุญาตของสมาคม
2. ที่มาของค่าตอบแทน และแหล่งข้อมูลในการใช้งานดนตรีกรรม
3. การวิเคราะห์รายการ และการคำนวณค่าตอบแทน
4. การประเมิน และการจ่ายค่าตอบแทน
5. การจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิก

1. การให้อนุญาตของสมาคม

สมาคม PRS จะออกใบอนุญาตในรูปของสัญญา (form of contracts) ซึ่งจัดทำปีต่อปี จนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะบอกเลิกสัญญา โดยออกให้แก่ผู้ใช้ดนตรี ซึ่งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของสัญญา และจ่ายค่าตอบแทนตามมาตรฐาน (standard royalty) ที่กำหนดโดยการออกใบอนุญาต "Blanket licensing"⁷ คือการอนุญาตให้มีการนำงานดนตรีกรรมขึ้นใดก็ได้ ในจำนวนหลายล้านชิ้นที่อยู่ในความควบคุมของสมาคม PRS เอง หรือสมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ เพื่อนำออกแสดงในที่สาธารณะ ค่าตอบแทนที่ต้องจ่ายตามสัญญาการอนุญาตนี้ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามการเปลี่ยนแปลงของลักษณะการนำงานดนตรีกรรมไปใช้ในแต่ละสถานที่ โดยทั่วไปแล้วสัญญาการอนุญาตนี้มีได้บังคับให้นำงานดนตรีทั้งหมด หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสมาคมออกแสดง แต่การที่นำงานดนตรีกรรมขึ้นใดออกแสดงจะเป็นไปตามความต้องการของผู้ได้รับอนุญาตโดยแท้จริง ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นไปได้ที่สมาคม PRS จะควบคุมการนำออกแสดงทุกครั้ง เช่นเดียวกับที่ผู้ใช้ดนตรีไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างเที่ยงตรงถึงลักษณะและขอบเขต

⁷ โปรดดูความหมายในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2.2

ในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน ดังนั้น หากมีการลดการใช้งานดนตรีลง ผู้ใช้จะต้องแจ้งให้สมาคมทราบล่วงหน้า เพื่อตกลงเกี่ยวกับค่าตอบแทนในทำนองเดียวกัน หากมีการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง เพิ่มขึ้นจากที่ได้รับอนุญาตไว้ ผู้ใช้ดนตรีต้องแจ้งให้สมาคมทราบทันที เช่นกัน

เนื่องจากการอนุญาตกระทำในรูปของสัญญา (the license is a contract) ดังนั้น การจ่ายค่าตอบแทนจึงเป็นข้อผูกพันที่สามารถบังคับได้ตามกฎหมาย ในกรณีที่ผู้ใช้ดนตรีไม่ชำระหนี้ตามสัญญาหลังจากที่มีการทวงถามตามเงื่อนไขแล้ว สมาคมจะฟ้องร้องต่อศาล ซึ่งการเรียกร้องค่าเสียหายนี้สมาคมจะเป็นผู้รับผลประโยชน์ โดยไม่ต้องนำมาจัดสรรให้แก่สมาชิก

การอนุญาตของสมาคม PRS ครอบคลุมทั้ง การแสดงสด และการแสดงลักษณะเชิงกล เช่น ตู๊เพลง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดีโอ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเล่นเทป และอื่น ๆ และการอนุญาตนี้ออกให้สำหรับการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงในสถานที่หลายประเภท เช่น โรงภาพยนตร์ สโมสร สถานแสดงคอนเสิร์ต โรงเต็นท์ โรงแรม บาร์ ภัตตาคาร ร้านค้า โรงงาน มหาวิทยาลัย เรือ เครื่องบิน สนามกีฬา และสถานที่อื่น ๆ อีกหลายประเภท ที่มีมากกว่า 230,000 แห่ง ในอังกฤษที่สมาคมมีสัญญาการอนุญาตครอบคลุมถึง และสถานที่ต่างๆที่สมาคม PRS มีสัญญาข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ

สำหรับสถานที่ที่มีกิจการในเครือ เช่น โรงแรม หรือร้านค้า โรงเบียร์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยมีสาขาหลายแห่ง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ใบอนุญาต 5 ใบหรือมากกว่านั้น สมาคมจะทำสัญญาการอนุญาตให้กับสำนักงานใหญ่เพียงฉบับเดียว เพื่อครอบคลุมถึงสาขาต่าง ๆ ด้วย จะเห็นได้ว่า คุณค่าในการบริหารจัดการจัดเก็บค่าตอบแทนส่วนที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือ การที่ผู้ใช้สามารถติดต่อขอใบอนุญาตที่ตนต้องการได้จากแหล่งรวมเพียงแหล่งเดียว ดังนั้น ระบบนี้จึงไม่เพียงแต่ดูแลความต้องการของผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณาเท่านั้น แต่ยังอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ดนตรีอีกด้วย

2. ที่มาของค่าตอบแทน และแหล่งข้อมูลในการใช้งานดนตรีกรรม

1) ที่มาของค่าตอบแทน

ก. "ค่าตอบแทนการแพร่เสียงแพร่ภาพ" หมายถึงค่าตอบแทนที่ได้รับจากสถานีแพร่เสียงแพร่ภาพ

ข. "ค่าตอบแทนงานดนตรีกรรมทั่วไป" หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับจากผู้ใช้ดนตรีอื่น ๆ (เช่น โรงแรม โรงภาพยนตร์ บาร์ ฯ)

เมื่อได้จัดแบ่งประเภทของที่มาของค่าตอบแทนแล้ว จะแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ตามที่มาของการแพร่เสียง แพร่ภาพ หรือการนำออกแสดงในที่สาธารณะ อย่างเช่น "ค่าตอบแทนการแพร่เสียงแพร่ภาพ" จะถูกแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ตามแหล่งที่มา คือ สถานีวิทยุ BBC สถานีโทรทัศน์ BBC สถานีวิทยุเชิงพาณิชย์ หรือ สถานีโทรทัศน์เชิงพาณิชย์

สำหรับค่าตอบแทนที่สมาคม PRS ได้รับจากสมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ โดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

ก. การแพร่เสียงแพร่ภาพ การใช้โดยทั่วไป

ข. ภาพยนตร์

2) แหล่งข้อมูลในการใช้งานดนตรีกรรม

สมาคมจะได้รับรายละเอียดการใช้งานดนตรีกรรมจากผู้ใช้ดนตรีที่สมาคม PRS ได้ให้อนุญาต โดยแบ่งออกเป็น

ก. การแพร่เสียงแพร่ภาพทางสถานีวิทยุโทรทัศน์

โดยทั่วไปสถานีวิทยุโทรทัศน์ในอังกฤษจะจ่ายค่าตอบแทนการนำงานดนตรีกรรมออกแพร่เสียงแพร่ภาพอย่างครบถ้วน ยกเว้นในกรณีสถานีวิทยุท้องถิ่นที่สามารถจ่ายค่าตอบแทนเพียงบางส่วน เฉพาะที่มีการบันทึกเสียงเพื่อการค้า^๕ หรือมีการ "stock" แผ่นเสียงเท่านั้น สำหรับการแพร่เสียงทางสถานีวิทยุในการ์ตูนแสดง "สด" จากห้องส่ง หรือจากรายการนอกสถานที่ หรือการบันทึกเสียงที่จัดทำเป็นพิเศษในห้องส่ง สถานีวิทยุเหล่านั้นจะต้องจ่ายค่าตอบแทนสำหรับงานดนตรีทุกชิ้นที่มีการแสดงสดดังกล่าว

สมาคม PRS จะนำวิธีการสุ่มตัวอย่าง (random sample basic) มาใช้ในการควบคุม รายการแพร่เสียงแพร่ภาพทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ และตรวจสอบผลการควบคุมกับค่าตอบแทนที่สถานีมอบให้

ข. การนำออกแสดงในสถานที่ต่าง ๆ

การนำงานดนตรีกรรมออกแสดงในสถานที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ อังกฤษ เป็นการยากที่จะได้รับค่าตอบแทนจากการใช้งานดนตรีกรรมดังกล่าวทั้งหมด หรือหากมีการ

จัดเก็บค่าตอบแทนทุกครั้งที่น่าไปใช้ จะเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง ซึ่งไม่คุ้มกับค่าตอบแทนที่จัดเก็บได้ ดังนั้น สมาคม PRS จึงใช้วิธีการอ้างอิง หรือเปรียบเทียบข้อมูลดังนี้

(1) การนำงานดนตรีกรรมออกแสดง "สด" สมาคมจะได้รับข้อมูลโดยวิธีการอ้างอิงจาก "บันทึกรายการของสถานีวิทยุ" (radio logs)

(2) การนำงานดนตรีกรรมออกแสดงโดยใช้สิ่งบันทึกเสียง เช่น เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเล่นเทป ตู้เพลง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ เครื่องเล่นดนตรีประกอบ (background music devices) สมาคมจะได้รับข้อมูลทางสถิติจากแหล่งอื่น นอกเหนือจากผู้ใช้ดนตรี ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่แสดงถึงรูปแบบของการใช้งานดนตรีกรรมในขณะนั้น ได้แก่

- อันดับยอดขายแผ่นเสียง single และ album เทปประจำเดือน (500 อันดับแรก)

- อันดับการขายแผ่นเสียง เทป หรือรายการที่นำออกแสดงในดิสโกเทคและสถิติของรายการที่ได้รับจากผู้ทำสัญญาในงานดนตรีประกอบ (background music contractors) และผู้ทำสัญญากับองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ (ทางวิทยุ โทรทัศน์)

- ยอดขายดนตรีประเภท minority styles of music สำหรับแผ่นเสียงที่มียอดขายอย่างน้อยที่สุดเกินกว่า 1,000 แผ่นต่อปี ซึ่งเป็นแผ่นเสียงที่ไม่ได้ปรากฏอยู่ในอันดับการขายแผ่นเสียงประจำเดือน

(3) การนำงานดนตรีกรรมที่ได้บันทึกในฟิล์มภาพยนตร์ออกแสดงการนำฟิล์มภาพยนตร์ออกฉายในโรงภาพยนตร์แต่ละแห่ง สมาคมจะได้รับข้อมูลจากการขายตั๋ว และ music cue sheet ที่ผู้ผลิตภาพยนตร์เป็นผู้เลือก

3. การวิเคราะห์รายการ และการคำนวณค่าตอบแทน

เมื่อสมาคมได้รับข้อมูลจากการใช้งานดนตรีกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ เพื่อจำแนกงานดนตรีกรรมที่น่าไปแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือนำออกแสดงในที่สาธารณะ ทั้งงานดนตรีกรรมที่เป็นของสมาชิกสมาคม PRS และสมาคมที่มีความสัมพันธ์กันกับสมาคม PRS ในผลประโยชน์ร่วมของผู้ประพันธ์เพลง หรือผู้โฆษณา โดยสมาคม PRS จะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง เช่น ข้อมูลที่ได้รับจากสถานีวิทยุท้องถิ่นทั้งหมด จะมาจากการสุ่มตัวอย่าง แล้วจึงนำข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์งานดนตรีแต่ละชิ้น งานดนตรีที่วิเคราะห์จำแนกออกมาได้จะได้รับรายได้ (revenue) ในฐานะใดก็จะได้รับ "คะแนน" (Point)

จำนวนคะแนนที่ได้รับจะแตกต่างกัน ตามจำนวนครั้งที่นำออกแสดง ระยะเวลาในการนำงานดนตรีขึ้นนั้น ๆ ออกแสดง และบางครั้งอาจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ระดับของค่าตอบแทน (value of royalties) ที่กำหนดไว้ และประเภทของการนำออกแสดง

จำนวนรวมทั้งหมดของ "คะแนน" ในงานดนตรีขึ้นต่าง ๆ ที่อยู่ในประเภทเดียวกันจะได้รับการคำนวณและแบ่งรายได้ออกเป็นส่วน ๆ ที่สามารถแจกจ่ายได้ในงานประเภทนั้น ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดจำนวนเงินที่งานแต่ละชิ้นจะได้รับ หลังจากนั้นจำนวนเงินในงานดนตรีแต่ละชิ้นจะได้รับการจัดสรรให้กับสมาชิกที่มีผลประโยชน์ในงานชิ้นนั้น (ได้แก่ผู้ประพันธ์เพลง (ทำนองหรือคำร้อง) และผู้โฆษณา) ตามข้อตกลงในสัญญาที่ได้กำหนดไว้ แต่จะต้องอยู่ภายใต้ระเบียบข้อกำหนดของสมาคม PRS ที่ว่า ผู้โฆษณาจะได้รับจำนวนเงินรวมทั้งหมดไม่เกินร้อยละ 50 ของค่าตอบแทนที่สมาคมจ่ายให้สำหรับงานแต่ละชิ้นนั้น นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้โฆษณาจะรับค่าตอบแทนในส่วนนั้นในนามของผู้ประพันธ์เพลงที่มีได้เป็นสมาชิกของสมาคม PRS ผู้ประพันธ์เพลงและผู้โฆษณาสามารถทำข้อตกลงกำหนดส่วนแบ่งในค่าตอบแทนของผลงานดนตรีชิ้นหนึ่งเท่าใดก็ได้ แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำที่สมาคมกำหนดไว้ คือผู้โฆษณาจะได้ค่าตอบแทนไม่เกินร้อยละ 50 ของงานดนตรีกรรมชิ้นนั้น ๆ ทำให้ผู้ประพันธ์เพลงได้รับค่าตอบแทนในผลงานดนตรีกรรมของตนอย่างเป็นธรรม

4. การประเมิน และการจ่ายค่าตอบแทน

การประเมิน และการจ่ายค่าตอบแทนการใช้งานดนตรีกรรมในกรณีที่ เป็นธุรกิจที่มีกิจการในเครือ และผู้ใช้ดนตรีในประเภทอื่น ๆ จะต้องจ่ายค่าตอบแทนตามการคำนวณการใช้งานดนตรีกรรม ซึ่งผู้ใช้ดนตรีมีภาระผูกพันตามสัญญาการอนุญาตที่จะต้องแจ้งให้สมาคม PRS ทราบทุกปีในรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่นำงานดนตรีกรรมออกแสดง ลักษณะ และความถี่ของการแสดงงานดนตรีนั้น ๆ เพื่อนำมากำหนดค่าตอบแทน การกระทำเช่นนี้อาจเป็นภาระแก่ผู้ใช้ดนตรี และสมาคม PRS แต่ในขณะเดียวกันก็เป็น การช่วยในการประเมินค่าตอบแทนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย ค่าตอบแทนที่ผู้ใช้จ่ายให้แก่สมาคม จะคำนวณตามอัตราที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสมาคมจะพิจารณาในเรื่องประเภท และความถี่ของการนำงานดนตรีไปแสดง และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อัตราค่าตอบแทนส่วนใหญ่ได้กำหนดขึ้น โดยการเจรจาตกลงระหว่างสมาคม PRS กับสมาคมต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทนของผู้ใช้ดนตรีประเภทต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ใช้ดนตรีอาจใช้สิทธิตามกฎหมายโดย นำเรื่องอัตราค่าตอบแทนเสนอต่อ Performing Right Tribunal ภายใต้ Copyright Act 1956 เพื่อตัดสินชี้ขาดข้อขัดแย้งระหว่าง "องค์กรที่ให้อนุญาต" คือสมาคม PRS และ "ผู้ขออนุญาต" ต่อมา

ค.ศ. 1988 ได้มีการบังคับใช้ Copyright Act 1988 หน้าที่นี้จึงอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการชี้ขาดลิขสิทธิ์ (Copyright Tribunal) คณะกรรมการชี้ขาดลิขสิทธิ์จะเป็นผู้กำหนดอัตราค่าตอบแทนสำหรับ โรงเต็นรำเชิงพาณิชย์ (commercial dance halls) สถานที่ที่มีการบันเทิงหลายประเภท และการแสดงคอนเสิร์ต (popular concerts)

อัตราค่าตอบแทนส่วนใหญ่ การปรับจะอ้างอิง เปรียบเทียบกับการเปลี่ยนแปลงในดรรชนีราคาขายปลีก และดรรชนีรายได้ถัวเฉลี่ย เพื่อที่จะนำดรรชนีทั้งสองมาเปรียบเทียบค่าของเงินที่ลดลง และเพิ่มขึ้น หรือเสื่อมลงของมาตรฐานค่าครองชีพในประเทศ ในกรณีที่ภาวะเงินเฟ้อ จะต้องมีการปรับอัตราค่าตอบแทนทุกปีเพื่อภาวะเงินเฟ้อด้วย ผู้ใช้ดนตรีที่ได้รับอนุญาตเฉพาะการใช้เพลงประกอบ (background music) และเป็นเจ้าของสถานที่ซึ่งมีการแสดงประจำปีขนาดเล็ก และมีจำนวนแน่นอน สามารถจ่ายค่าตอบแทนขึ้นพื้นฐานประจำปี โดยไม่ต้องมีการปรับ (ยกเว้น การปรับสำหรับภาวะเงินเฟ้อ) และในกรณีที่มีการคำนวณอัตราค่าตอบแทนเป็นอัตราร้อยละของยอดขาย หรือของงบประมาณด้านดนตรี จำนวนลูกจ้าง (ในกรณีโรงงาน หรือสำนักงาน) หรือตามจำนวนผู้เต็นรำ ที่มีจำนวนมาก และไม่แน่นอน หรือการนำดนตรีไปใช้ในด้านอื่น ๆ ในกรณีเช่นนี้ จึงจำเป็นที่ผู้ใช้จะต้องกรอกรายได้ประจำปีที่ได้จากการดำเนินงานดนตรีไปใช้ เพื่อที่จะสามารถกำหนดค่าตอบแทนที่ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทั้ง 2 ฝ่าย

5. การจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิก

ค่าตอบแทนที่สมาคมจัดเก็บได้จากผู้ใช้ดนตรีจะนำมาจัดสรรให้แก่สมาชิก ผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณา ภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยลักษณะที่สมาคม PRS ไม่ใช่สมาคมทางการค้า (non-profit) จึงไม่นำค่าตอบแทนที่จัดเก็บได้ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น และโดยทั่วไปแล้วการหักค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะไม่เกินร้อยละ 10 ของค่าตอบแทนที่จัดเก็บได้

ในการจัดสรรค่าตอบแทนแต่ละครั้ง จะต้องใช้ระยะเวลาานระหว่างการจัดเก็บค่าตอบแทน และการจัดสรรให้แก่สมาชิก เนื่องจากกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล โปรแกรมต่าง ๆ และการจัดสรรค่าตอบแทนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และใช้ระยะเวลาานสมาชิกของสมาคมจะได้รับแจ้งรายละเอียด จำนวนเงินทั้งหมดที่ได้รับ และบัญชีแสดงรายละเอียดของค่าตอบแทนนี้ ตามชื่องาน แหล่งที่นางานออกแสดง และส่วนแบ่งในงานดนตรีกรรมแต่ละชิ้น

สมาคม PRS ได้กำหนดอัตราขั้นต่ำสุดในการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกเนื่องจากไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการจัดทำบัญชี สมาคมจะสะสมเงินดังกล่าว จนถึงขั้นต่ำสุดตามที่กำหนดไว้ จึงจะดำเนินการจัดสรรให้แก่สมาชิกนั้น ๆ สำหรับเงินค่าตอบแทนที่ได้รับจากสมาชิกที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ มีหลักการและระบบการจัดสรรที่คล้ายคลึงกับสมาคม PRS แต่ในบางครั้งช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานจัดสรรให้แก่สมาชิกของสมาคม อาจล่าช้าและมีกำหนดไม่แน่นอน จึงทำให้สมาคม PRS ไม่สามารถจัดสรรค่าตอบแทนในส่วนที่ได้ตามที่กำหนดไว้

ในการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกนั้น สมาคม PRS ได้กำหนดระเบียบมาตรฐานที่ว่า ผู้โฆษณาจะได้รับส่วนแบ่งของค่าตอบแทนในบทเพลงชิ้นหนึ่งไม่เกินร้อยละ 50 ของค่าตอบแทนทั้งหมดที่สมาคมจ่ายให้แก่สมาชิก ยกเว้นกรณีที่ผู้โฆษณารับค่าตอบแทนในส่วนนั้นแทนผู้ประพันธ์เพลงที่มีได้เป็นสมาชิกของสมาคม สมาคม PRS ได้กำหนดส่วนแบ่งของค่าตอบแทนในงานดนตรีชิ้นหนึ่งออกเป็น 12 ส่วน ซึ่งจะนำมาจัดสรรให้แก่สมาชิกตามสัดส่วน ดังนี้

ก. งานดนตรีกรรมที่เป็นงานสะสมของสมาคม

งานดนตรีที่ยังมิได้นำออกโฆษณา

1) งานดนตรีที่มีเฉพาะทำนองเพลง (เสียงดนตรี)	ผู้ประพันธ์ทำนอง	12/12 ส่วน
2) งานดนตรีที่มีคำร้องด้วย (vocal work)	ผู้ประพันธ์ทำนอง	6/12 ส่วน
	ผู้ประพันธ์คำร้อง	6/12 ส่วน

งานดนตรีที่มีการโฆษณาแล้ว

3) งานดนตรีที่มีเฉพาะทำนองเพลง	ผู้ประพันธ์ทำนอง	8/12 ส่วน
	ผู้โฆษณา	4/12 ส่วน
4) งานดนตรีที่มีคำร้องด้วย	ผู้ประพันธ์ทำนอง	4/12 ส่วน
	ผู้ประพันธ์คำร้อง	4/12 ส่วน
	ผู้โฆษณา	4/12 ส่วน

สำหรับกรณีข้อ 3) และ 4) ผู้ประพันธ์เพลงและผู้โฆษณา อาจตกลงส่วนแบ่งเป็นอย่างอื่นได้ แต่ผู้โฆษณาจะต้องได้รับส่วนแบ่งไม่เกิน 6/12 ส่วน

เงื่อนไขในการจัดสรรส่วนแบ่ง มีดังนี้

1. หากคำร้องเป็นงานที่ไม่มีลิขสิทธิ์ ผู้ประพันธ์ทำนอง จะได้รับส่วนแบ่งของผู้ประพันธ์

คำร้อง

2. เมื่อผู้ประพันธ์ทำนอง หรือคำร้อง มิได้เป็นสมาชิกของสมาคม PRS ให้ผู้โฆษณาเจ้าของลิขสิทธิ์ ได้รับส่วนแบ่งของผู้ประพันธ์คำร้องหรือทำนอง และหากผู้โฆษณามีได้เป็นสมาชิกสมาคม PRS ผู้ประพันธ์ทำนองและคำร้องจะได้รับส่วนแบ่งนี้เท่า ๆ กัน ยกเว้นในกรณีที่ผู้โฆษณาได้มอบหมายสิทธินั้นให้แก่สมาชิก

3. ผู้ตัดแปลงคำร้องเดิมที่ไม่มีลิขสิทธิ์ หรือผู้ประพันธ์คำร้องใหม่ในงานคำร้องเดิมที่ไม่มีลิขสิทธิ์ ผู้ประพันธ์คำร้องนี้จะได้รับส่วนแบ่งของคำร้องเดิมนั้น ๆ เท่ากับผู้ประพันธ์ทำนอง

ข. งานดนตรีกรรมที่เป็นของสมาชิกสมาคม ASCAP BMI หรือ

SESAC

ในระเบียบข้อบังคับของสมาคม ASCAP BMI หรือ SESAC ได้กำหนดให้มีการจัดสรรส่วนแบ่งเท่า ๆ กัน ในระหว่างผู้ประพันธ์เพลง 1 คน หรือมากกว่านั้น กับผู้โฆษณา 1 คน หรือมากกว่านั้น

1) งานดนตรีที่มีเฉพาะทำนองเพลง	ผู้ประพันธ์ทำนอง	6/12 ส่วน
	ผู้โฆษณา	6/12 ส่วน
2) งานดนตรีที่มีคำร้องด้วย	ผู้ประพันธ์ทำนอง	3/12 ส่วน
	ผู้ประพันธ์คำร้อง	3/12 ส่วน
	ผู้โฆษณา	6/12 ส่วน

ในกรณีที่มีการผสมผสานผลงานของสมาชิกสมาคม PRS และสมาชิกสมาคม ASCAP BMI หรือ SESAC

ผู้ประพันธ์ทำนอง (PRS)	4/12 ส่วน
ผู้ประพันธ์คำร้อง (ASCAP)	3/12 ส่วน
ผู้โฆษณา (PRS)	5/12 ส่วน

และในกรณีที่ผู้โฆษณามีเป็นสมาชิกของ ASCAP

ผู้ประพันธ์ทำนอง (ASCAP)	3/12 ส่วน
ผู้ประพันธ์คำร้อง (PRS)	3/12 ส่วน
ผู้โฆษณา (ASCAP)	6/12 ส่วน

สำหรับงานของสมาชิกสมาคมอื่น ๆ ที่มีข้อตกลงร่วมกันจะได้รับ การจัดสรรส่วนแบ่งเช่นเดียวกับสมาคม ASCAP BMI หรือ SESAC คือ ผู้โฆษณาได้รับ 6/12 ส่วน และ ผู้ประพันธ์เพลงได้รับ 6/12 ส่วน แต่ในประเทศทางแถบยุโรปทุกสมาคมได้กำหนดให้ผู้โฆษณา ได้รับส่วนแบ่งเพียง 4/12 ส่วน และห้ามมิให้ทำข้อตกลงกับผู้ประพันธ์เพลงเพื่อได้รับส่วนแบ่งมากกว่าที่กำหนดไว้

ในกรณีของผู้เรียบเรียงเสียงประสาน (arranger) สังเกตว่า หากเป็นงานดนตรีกรรมที่มีลิขสิทธิ์ ผู้เรียบเรียงเสียงประสานจะไม่ได้รับส่วนแบ่งจากค่าตอบแทน แต่สำหรับงานดนตรีกรรมที่ตกเป็นสาธารณสมบัติ (งานที่ไม่มีลิขสิทธิ์) ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน จะได้รับส่วนแบ่งจากค่าตอบแทนตาม "ระดับ" ของการเรียบเรียงเสียงประสาน

ก) การเรียบเรียงเสียงประสาน โดยการเปลี่ยนแปลงเครื่องดนตรีที่ใช้จากงานดั้งเดิมเท่านั้น ผู้เรียบเรียงเสียงประสานจะได้รับส่วนแบ่ง 1/12 ส่วน ถึง 6/12 ส่วน

ข) การเรียบเรียงเสียงประสาน โดยการจัดลำดับเรียบเรียงเสียงประสานใหม่หมดผู้เรียบเรียงเสียงประสานจะได้รับส่วนแบ่งทั้งหมด 12/12 ส่วน

3.2.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในอเมริกามีองค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน การใช้ผลงานทางดนตรีกรรม รวมทั้งหมด 3 องค์กร คือ

1. สมาคม ASCAP (American Society of Composers Authors and Publishers) จัดตั้งเมื่อ ค.ศ.1914 เป็นสมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนสมาคมเดียวที่เป็นของผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณา และมีการบริหารงานโดยสมาชิกที่เป็นผู้ประพันธ์เพลงและผู้โฆษณา ที่มีสมาชิกมากที่สุด และมีรายได้จากค่าตอบแทน (royalty) สูงที่สุดอีกด้วย

2. สมาคม BMI (Broadcast Music Inc.) จัดตั้งเมื่อ ค.ศ.1939 โดยกลุ่มสถานีวิทยุกระจายเสียง (the broadcasting industry) ที่เกิดจากข้อขัดแย้งระหว่างสมาคม ASCAP ซึ่งเป็นผู้ให้ใบอนุญาตกับสถานีวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากสมาคม ASCAP พยายามที่จะขึ้นค่าตอบแทนจากการอนุญาตใช้งานดนตรีกรรมแก่สถานีวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ

และสถานีวิทยุเครือข่าย ดังนั้น สถานีวิทยุต่าง ๆ จึงรวมตัวกันต่อต้านไม่ใช้งานดนตรีกรรมของสมาคม ASCAP และจัดตั้งสมาคม BMI ขึ้น เพื่อบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานดนตรีกรรมที่แพร่เสียงทางสถานีวิทยุต่าง ๆ สมาคม BMI มีลักษณะในการบริหาร การดำเนินงาน และมาตรฐาน ในการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกใกล้เคียงกับสมาคม ASCAP โดยต่างทำหน้าที่บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกของตนเอง^๙

3. สมาคม SESAC (the Society of European Stage Authors and Composers) เป็นสมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนที่เล็กที่สุด เป็นกิจการของเอกชนที่มีงานดนตรีกรรมอยู่ในความควบคุมดูแลน้อย จึงไม่มีบทบาทในการบริหารจัดเก็บค่าตอบแทนมากนัก เนื่องจากสมาคม ASCAP มีรูปแบบการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนที่แท้จริงซึ่งเป็นสมาคมของผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณา ที่มีระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และ มั่นคง สามารถจัดเก็บค่าตอบแทนจากการใช้ผลงานดนตรีกรรมของสมาชิกได้ครอบคลุมพื้นที่มากที่สุด และเป็นแบบอย่างในการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนให้แก่สมาคม BMI และสมาคมอื่น ๆ ในต่างประเทศอีกด้วย การบริหารงานของสมาคม ASCAP จึงสามารถเป็นตัวอย่างของสมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรมอย่างแท้จริง ดังนั้น ในส่วนของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ศึกษาถึงการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนเฉพาะสมาคม ASCAP

ก. สมาคม ASCAP มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ดังนี้

- 1) เป็นผู้ให้อนุญาตสิทธิในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงในที่สาธารณะ ที่เป็นของสมาชิก ภายใต้ขอบเขตสิทธิเพียงผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ในการนำออกแสดง ตามที่กฎหมายลิขสิทธิ์กำหนด
- 2) จัดเก็บค่าตอบแทน ในการอนุญาตสิทธิในการนำออกแสดงจากผู้ใช้ดนตรี ในนามของสมาชิก ตามอัตราค่าตอบแทนและเงื่อนไขที่กำหนดไว้
- 3) ดำเนินการจัดสรรค่าตอบแทนที่จัดเก็บได้จากผู้ใช้ดนตรีให้แก่สมาชิก ภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของสมาคมที่มีได้มุ่งหวังกำไร (non-profit)

^๙ Bernard Korman, "Performing Rights in Music and Performing Rights Societies", Journal of the Copyright Society of the USA Vol.33, No4 (July 1986) : 351

นอกจากนั้นแล้ว ในกรณีที่ผู้ใช้ดนตรีละเมิดลิขสิทธิ์ในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง โดยมีได้รับอนุญาตจากสมาคม หรือถูกเพิกถอนสิทธิในการนำออกแสดงที่เคยได้รับ หรือหลีกเลี่ยง ไม่กระทำตามสัญญาการให้อุญาต ในกรณีใดก็ตาม สมาคมจะดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมาย ในการละเมิดลิขสิทธิ์ในนามของสมาชิก และแสดงให้เห็นว่า การจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่สมาคม จะมีจำนวนน้อยกว่า การถูกดำเนินคดีฟ้องร้องในศาล

ข. สมาชิกของสมาคม

สมาคม ASCAP ประกอบด้วยสมาชิก 2 ประเภท คือ

1) ผู้ประพันธ์เพลง

สมาคมได้กำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำในการรับสมัครสมาชิกที่เป็นผู้ประพันธ์เพลง (ผู้ประพันธ์ทำนอง และผู้ประพันธ์คำร้อง) โดยกำหนดให้เป็นผู้ที่มีผลงานเพลงที่ได้นำออกแสดง สม่่าเสมอ หรือผลงานเพลงที่ประพันธ์ขึ้นจะต้องเผยแพร่โฆษณาแล้วไม่น้อยกว่า 1 เพลง

2) ผู้โฆษณา

สมาคมได้กำหนดให้ผู้โฆษณาจะต้องเป็นหุ้นส่วนบริษัท หรือบริษัทจำกัด ซึ่งทำ ธุรกิจเกี่ยวข้องกับการโฆษณาเผยแพร่งานดนตรีกรรม ซึ่งเป็นผู้ลงทุน ด้านการเงินประกอบธุรกิจ ในการเผยแพร่โฆษณางานดนตรีกรรม

จะเห็นได้ว่า ในวงการธุรกิจดนตรี ผู้โฆษณาเป็นกลไกสำคัญในการผลิตผลงาน ดนตรีกรรม เพื่อให้มีการนำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน ดังนั้น จึงขอกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ ประพันธ์เพลงกับผู้โฆษณา เพื่อให้เห็นภาพและทราบถึงบทบาทในวงการธุรกิจดนตรีของผู้โฆษณาดี ยิ่งขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประพันธ์เพลงและผู้โฆษณา

เมื่อผู้ประพันธ์เพลงซึ่งได้แก่ผู้ประพันธ์ทำนอง และผู้ประพันธ์คำร้อง ได้สร้างสรรค์ ผลงานเพลงขึ้นมา จะต้องอาศัยบุคคลอีกประเภทหนึ่ง คือผู้โฆษณา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความชำนาญใน ธุรกิจดนตรี ได้เล็งเห็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจ ที่จะนำผลงานดนตรีไปใช้ โดยอาจจะเป็นผู้จัดพิมพ์ งานดนตรี เช่น นำงานดนตรีไปพิมพ์เป็นโน้ตเพลง หรือ หนังสือเพลงโดยเฉพาะ และหรือ เป็นผู้ อนุญาตในสิทธิเชิงกล (mechanical right) เพื่อผลิตสิ่งบันทึกเสียง เช่น ผลิตลงแถบบันทึก เสียง แผ่นดิส เทป หรือบันทึกงานดนตรีกรรม ลงในแถบฟิล์มภาพยนตร์ เป็นต้น เพื่อเผยแพร่ผล

งานของผู้ประพันธ์เพลง ให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของประชาชน¹⁰ โดยทั่วไปผู้ประพันธ์เพลงจะโอนลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรมให้แก่ผู้โฆษณาที่ตนสังกัด โดยทำสัญญาตกลงกำหนดค่าตอบแทน (royalties) ดังนั้นผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณาจึงมีความสัมพันธ์ในฐานะที่ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์บทเพลง และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บริหารสิทธิในงานดนตรีกรรมเพื่อผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย ผู้โฆษณาจึงมีรายได้จากการใช้ประโยชน์ในงานดนตรีกรรมของผู้ประพันธ์เพลงในสังกัด ซึ่งมาจากรายได้การพิมพ์หนังสือเพลง โน้ตเพลง การอนุญาตในการผลิตแผ่นเสียง และมีรายได้ส่วนใหญ่จากค่าตอบแทนในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง และการแพร่เสียงแพร่ภาพของสมาคม ASCAP BMI SESAC และการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงในต่างประเทศ¹¹ ผู้โฆษณาที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในอเมริกาได้แก่ บริษัท Warner Bros. และ CBS Groups of Publisher and Chappelle & Co., Inc. เป็นต้น

สภาพการณ์เช่นนี้ไม่แตกต่างกับสภาพธุรกิจในประเทศไทยนัก ในปัจจุบันบริษัทแผ่นเสียงหรือแถบบันทึกเสียงในประเทศไทย นิยมที่จะทำสัญญาจ้างนักแต่งเพลงให้อยู่ในสังกัด เพื่อป้อนผลงานให้ธุรกิจการผลิตของเขาอย่างต่อเนื่อง ผู้โฆษณาส່วนใหญ่จึงต้องมีบริษัทผลิตเพื่อโฆษณางานเป็นของตนเอง¹² เช่น บริษัทแกรมมี่ เป็นบริษัทผู้ผลิตไทย (โดยมีบริษัท MGA เป็นผู้จัดจำหน่าย) ที่ดำเนินธุรกิจดนตรีอย่างครบวงจร คือ มีศิลปิน นักแต่งเพลง โปรดิวเซอร์ และผู้เรียบเรียงเสียงประสาน ในสังกัดของตนเอง โดยรับเงินเดือนประจำและตามเปอร์เซ็นต์จากยอดจำหน่ายเทป นอกจากนั้นยังเป็นผู้โปรโมทให้ผลงานในสังกัดของตนเป็นที่นิยมแก่ประชาชน เช่น จัดแสดงคอนเสิร์ต ผลิตรายการทางโทรทัศน์ จัดให้มีการออกอากาศเป็นต้น จะเห็นได้ว่าบริษัทแกรมมี่ หรือบริษัทผู้ผลิตแผ่นเสียงหรือเทปอื่น ๆ ที่ผลิตผลงานดนตรี มีลักษณะใกล้เคียงกับผู้โฆษณาในต่างประเทศ แต่ไม่ใช่บริษัทผู้โฆษณา เนื่องจากบริษัทเหล่านี้เป็นเพียงบริษัทผู้ผลิตเทปที่มีการดำเนินงานครบวงจรเท่านั้น แต่สามารถเปรียบเทียบกับผู้โฆษณาในต่างประเทศเพราะเหตุที่มีการดำเนินการที่ใกล้เคียงกันโดยเจเนาะอย่างยิ่ง บริษัทเหล่านี้มักเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในบทเพลงทั้งหมด

¹⁰ ประกอบ ลากเพชร, สมาคมลิขสิทธิ์, (ฝ่ายสารนิเทศ ลิขสิทธิ์ กรมศิลปากร, 2535) หน้า 9

¹¹ Sidney Shermel and M. William Krasilovsky, The Business of Music, (Newyork : Billboard Publication, 1985) P.259

¹² ประกอบ ลากเพชร, สมาคมลิขสิทธิ์, หน้า 10

ผู้ประพันธ์เพลงและผู้โฆษณาที่เป็นสมาชิกของสมาคม ASCAP จะต้องทำสัญญามอบสิทธิในการนำออกแสดงในผลงานดนตรีกรรมตามข้อบังคับของสมาคมดังนี้

1. สมาชิกยินยอมให้สมาคม ASCAP ใช้สิทธิไม่เด็ดขาด (non-exclusive right) ในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง¹³ (non-dramatic performance) ดังนั้น สมาชิกจึงมีอิสระที่จะอนุญาตให้ผู้อื่นนอกเหนือจากสมาคม ASCAP ใช้สิทธิในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงได้

สังเกตว่า การที่สมาคม ASCAP บริหารสิทธิในการนำออกแสดงแบบไม่เด็ดขาด เนื่องจากคำสั่งศาล (consent decree) เมื่อ ค.ศ. 1941 ที่ควบคุมมิให้สมาคม ASCAP กระทำการอันเป็นการผูกขาดอำนาจในการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน แต่อย่างไรก็ตาม สมาชิกผู้ประพันธ์เพลงและผู้โฆษณา จะไม่สามารถเป็นสมาชิกของสมาคมบริหารจัดการจัดเก็บค่าตอบแทนมากกว่า 1 สมาคม ในบทเพลงเดียวกันไม่ว่าจะเป็นสมาชิกของทั้ง 2 สมาคม (BMI หรือ SESAC) หรือสมาคมที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ แต่ในบางกรณีผู้โฆษณา และผู้ประพันธ์เพลงอาจออกจากการเป็นสมาชิกของสมาคม ASCAP เฉพาะบทเพลงที่จะประพันธ์ขึ้นในอนาคต แต่ยังคงได้รับค่าตอบแทนในบทเพลงที่ตนได้ประพันธ์ก่อนแล้วในอดีต หากได้รับอนุญาตจากสมาคม ASCAP

สำหรับในกรณีของการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประพันธ์เพลงที่มีได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคม ASCAP สมาคมจะจัดเก็บและจัดสรรค่าตอบแทนนั้นให้แก่ผู้ประพันธ์ดังกล่าว ในกรณีที่บทเพลงนั้นได้รับการโฆษณาจากผู้โฆษณา ที่เป็นสมาชิกของสมาคม ASCAP และผู้ประพันธ์เพลงนั้นมิได้เป็นสมาชิกของสมาคมบริหารจัดการจัดเก็บค่าตอบแทนอื่นใด แต่ในกรณีดังกล่าว สมาคม BMI จะไม่ทำการจัดสรรค่าตอบแทนใด ๆ ให้แก่ผู้ประพันธ์เพลงนั้น¹⁴

2. สมาชิกมอบอำนาจให้สมาคม ASCAP ในการดำเนินการฟ้องร้องต่อผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ แทนสมาชิก คือ ทำการแต่งตั้งทนายความของสมาคมเป็นผู้ฟ้องร้องแทน ดังนั้น สมาคม ASCAP จึงสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้โดยตรงในกรณีมีการละเมิดลิขสิทธิ์ ในการนำออกแสดง

3. สมาชิกต้องยอมรับข้อผูกพันที่มีต่อสมาคม ASCAP หมายถึง ยอมรับระบบการจัดสรรค่าตอบแทนตามส่วนแบ่งแต่ละคนจะได้รับ

¹³ โปรดดูความหมายของ "งานดนตรีกรรม" (non-dramatic) ในบทที่ 2

¹⁴ Sidney Shermel and M. William Krasilovsky, The Business of Music, P. 189.

ค. ขอบเขตสิทธิในการบริหารของสมาคม

สมาคม ASCAP มีอำนาจในการบริหารสิทธิในการนำออกแสดง ซึ่งเป็นสิทธิเพียงผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ดังต่อไปนี้

- 1) การนำออกแสดงในที่สาธารณะ โดยการแสดงสด และโดยสิ่งบันทึกเสียง สมาคม ASCAP บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนจากการดำเนินงานดนตรีกรรมออกแสดงในสถานที่ให้บริการต่าง ๆ เช่น โรงภาพยนตร์ ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ สโมสร เป็นต้น โดยการแสดงสด และ การบันทึกลงในแผ่นเสียง แถบบันทึกภาพ เทป ตู๋เพลง* ฟิล์มภาพยนตร์
- 2) การแพร่เสียงแพร่ภาพทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ทั้งในระบบเครือข่าย และระบบท้องถิ่น
- 3) การกระจายเสียงและภาพทางสายเคเบิล ในกรณีที่รายการที่รวบรวมอยู่ในโทรทัศน์ทางสายเคเบิล เป็นของผู้ผลิตโทรทัศน์ทางสายเคเบิลเอง หรือเป็นรายการแสดงของโทรทัศน์ทางสายเคเบิล จะต้องได้รับอนุญาตและจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ สมาคม ASCAP สำหรับการกระจายเสียง และภาพซ้ำทางสายเคเบิลนั้น กฎหมายลิขสิทธิ์ได้บัญญัติกำหนดอัตราค่าตอบแทนในการบังคับให้อนุญาตไว้ (compulsory statutory license fee) ดังนั้น ในกรณีที่รายการที่เป็นของโทรทัศน์ทางสายเคเบิลเอง และ ตู๋เพลง The Register of Copyright จะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทน และ แจกจ่ายค่าตอบแทนให้แก่สมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน จากนั้น สมาคมเหล่านั้นจึงนำค่าตอบแทนนี้มาจัดสรรให้แก่สมาชิกของสมาคมต่อไป

ง. การอนุญาตของสมาคม

สมาคม ASCAP จะดำเนินการให้อนุญาตแก่ผู้ใช้ดนตรีที่ได้ดำเนินงานดนตรีกรรมของ

* แต่เดิมตู๋เพลง (jukebox) ได้รับการยกเว้นไม่ต้องได้รับอนุญาตในการนำออกแสดงจากเจ้าของลิขสิทธิ์ สมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนต่าง ๆ ผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณา จึงได้ร่วมกันเรียกร้องให้เจ้าของตู๋เพลงจ่ายค่าตอบแทนในการนำออกแสดงดังกล่าว ซึ่งต่อมากฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 จึงได้บัญญัติให้ตู๋เพลงจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม โดยจ่ายค่าตอบแทนในอัตรา 6 เหรียญต่อเครื่อง ตามที่คณะกรรมการชี้ขาด (Copyright Royalty Tribunal) กำหนด และในปี ค.ศ. 1984 จึงได้เพิ่มอัตราค่าตอบแทนเป็น 50 เหรียญต่อเครื่อง โดยพิจารณาจากอัตราค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ตามดรรชนีราคาผู้บริโภค

สมาชิกออกแสดง โดยทั่วไปสมาคม ASCAP จะทำสัญญาการให้อนุญาตกับคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนของสถานที่นั้น ๆ เช่น สมาคม ASCAP จะดำเนินการเจรจากับคณะกรรมการกระจายเสียงทางวิทยุ คณะกรรมการสมาคมโรงแรมแห่งชาติ และในกรณีของสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยโดยเจรจากำสัญญาให้อนุญาตกับตัวแทนองค์กรสถานศึกษา หรือคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ

จะเห็นได้ว่า สมาคม ASCAP จะเป็นผู้อนุญาตและจัดเก็บค่าตอบแทนจากเจ้าของสถานที่ประกอบการ มิใช่เก็บจากนักดนตรี หรือนักแสดง เนื่องจากเจ้าของสถานที่จะเป็นผู้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการนำงานดนตรีไปใช้ในการดำเนินการให้อนุญาตเช่นนี้ จะต้องกระทำอย่างมีขั้นตอน โดยสมาคมจะแจ้งทางจดหมายให้ผู้ประกอบการทราบถึงความจำเป็นที่จะต้องได้รับอนุญาตในการนำงานดนตรีไปใช้ จากนั้น เจ้าหน้าที่ของสมาคมจะดำเนินการติดต่อด้วยตนเองอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจและโน้มน้าวให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามเพื่อมิให้เป็นผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดี การดำเนินการของสมาคมดังกล่าว เป็นเรื่องจำเป็นมาก เพราะเหตุที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในเรื่องลิขสิทธิ์ในการทำสัญญาให้อนุญาตนั้น สมาคม ASCAP ได้กำหนดอัตราค่าตอบแทน โดยการเจรจาร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งสมาคมจะพิจารณาอัตราค่าตอบแทนจากผู้ใช้ในแต่ละกรณีซึ่งอาจแตกต่างกัน โดยสมาคมคำนึงถึงรายได้ ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ในงานดนตรีกรรมที่ผู้ใช้ได้รับเป็นสำคัญ

จ. ที่มาของค่าตอบแทนและแหล่งข้อมูลในการใช้งานดนตรีกรรม

สมาคม ASCAP ได้แบ่งประเภทที่มาของค่าตอบแทนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การใช้ประโยชน์อื่น ๆ ทั่วไป

หมายถึง การนำออกแสดงโดยทั่วไป ในร้านอาหาร ภัตตาคาร สถานเริงรมย์ และสถานประกอบการอื่น ๆ ที่มีลักษณะการใช้ประโยชน์จากงานดนตรีที่คล้ายคลึงกัน อาจใช้เกณฑ์เดียวกันในการแสดงรายการเพื่อคำนวณอัตราค่าตอบแทน คือ สถานที่ประกอบการนั้นบรรจุที่นั่งได้กี่คน จำนวนวันที่เปิดบริการใน 1 สัปดาห์ ใช้วัสดุอุปกรณ์อะไรในการเปิดเพลง เช่น แผ่นเสียง แถบบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุขยายเสียง หรือเป็นการแสดงสด ซึ่งอาจจะแตกต่างออกไปสำหรับการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเดียว หรือบรรเลงด้วยดนตรีทั้งวง นอกจากนี้ สถานที่เหล่านี้มีการเก็บค่าเข้าชม หรือไม่ หรือจัดให้มีการเต้นรำ การแสดงต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น¹⁵

¹⁵ ประกอบ ลากเพชร, สมาคมลิขสิทธิ์, หน้า 16

ในกรณีของ โรงแรม จะพิจารณาจากค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีการแสดงสด หรือการให้บริการจากสิ่งบันเทิงเสียง และการใช้งานดนตรีกรรมในสถานศึกษา หรือมหาวิทยาลัย พิจารณาจากจำนวนนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนภาคปกติ

2) การแพร่เสียงแพร่ภาพ

การแพร่เสียงแพร่ภาพทางวิทยุ โทรทัศน์ท้องถิ่น เนื่องจากสถานีวิทยุ โทรทัศน์ท้องถิ่นทั่วประเทศมีถึง 800 สถานี จึงเป็นไปได้ที่จะสามารถตรวจสอบทุกสถานี ดังนั้น สมาคมจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยอาศัย music cue sheet และนิตยสารต่าง ๆ ที่เสนอรายการโทรทัศน์ รวมทั้งสมุดบันทึกรายการโทรทัศน์การแพร่เสียงแพร่ภาพทางวิทยุโทรทัศน์ เครือข่ายสมาคม ASCAP สามารถทำการตรวจสอบสถานีโทรทัศน์สำหรับเครือข่ายได้ทุกสถานี โดยมีต้องใช้การสุ่มตัวอย่างเหมือนกับสถานีวิทยุโทรทัศน์ท้องถิ่น เนื่องจากสถานีวิทยุโทรทัศน์เครือข่าย ในอเมริกามีเพียง 3 สถานีเท่านั้น ดังนั้น สมาคมจึงสามารถตรวจสอบได้อย่างทั่วถึง สมาคม ASCAP จะได้รับสมุดบันทึกรายการและ music cue sheet จากสถานีต่าง ๆ เพื่อนำมาพิจารณาตรวจสอบเพื่อกำหนดอัตราค่าตอบแทนให้แก่สถานีนั้น

จะเห็นได้ว่า อัตราค่าตอบแทนไม่ได้ขึ้นอยู่กับขอบเขตของการดำเนินงานดนตรีไปให้แต่พิจารณาจากรายได้ทั้งหมดที่สถานีวิทยุ โทรทัศน์ได้รับในปีที่ผ่านมา เช่น ค่าโฆษณาซึ่งโดยทั่วไปค่าตอบแทนคิดเป็นอัตราร้อยละ 2 ของรายได้รวมในรอบปีที่ผ่านมาของสถานี และด้วยเหตุที่สมาคม ASCAP ได้กำหนดอัตราค่าตอบแทนการอนุญาตในการดำเนินงานดนตรีกรรมออกแสดง จากข้อมูลรายได้ของผู้ใช้ดนตรีนั้น ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของสถานประกอบการนั้น ดังนั้น สมาคม ASCAP จึงจำเป็นต้องส่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบของสมาคมเข้าไปทำการตรวจสอบความจริงในสถานประกอบการนั้น ๆ หากสถานประกอบการนั้นไม่ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของสมาคมเข้าไปเพื่อตรวจสอบ สมาคมอาจดำเนินการฟ้องร้องได้ในฐานะที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาการให้อุญาต

นอกจากสมาคม ASCAP จะได้ทราบข้อมูลดังกล่าวแล้ว ยังสามารถทราบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ดังนี้

1) การส่งเจ้าหน้าที่ภาคสนามตรวจสอบสถานประกอบการที่ใช้งานดนตรีกรรมโดยมอบหมายแบ่งเขตความรับผิดชอบ หรือออกตรวจตราอย่างทั่วถึง

2) สถานที่ประกอบการต่าง ๆ มักลงโฆษณากิจกรรมของตนเอง ในวารสาร หรือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเสมอ ทำให้สมาคมได้รับทราบข้อมูลจากการการโฆษณานั้น ๆ

3) ในบางครั้ง สมาคมจะได้รับทราบข้อมูลจากสถานประกอบการด้วยกันเอง เนื่องจากเป็นคู่แข่งในเชิงธุรกิจ สถานประกอบการที่ได้รับอนุญาตแล้ว มักจะแจ้งให้สมาคมทราบว่าสถานประกอบการตั้งขึ้นใหม่มีกี่แห่งที่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากสมาคมบ้าง

จ. การคำนวณและการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิก

ในการคำนวณค่าตอบแทน จะแตกต่างกันตามลักษณะการใช้งาน ระยะเวลา และประเภทของงานดนตรีกรรม รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ส่วนใหญ่แล้วหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อกำหนดอัตราค่าตอบแทนในแต่ละสมาคมจะใกล้เคียงกัน แต่อาจแตกต่างกันที่ความละเอียดอ่อนในการนำองค์ประกอบอื่น ๆ มาเป็นปัจจัยในการคำนวณ

การกำหนดค่าตอบแทนในการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง โดยใช้เครื่องมือ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่ทำให้ปรากฏเสียง จะได้รับ credit ถึง 100% หรือเรียกว่า "use credit" ซึ่งมีค่ามากกว่าการนำออกแสดงในประเภทเพลงประกอบ เพลงโฆษณา หรือเพลงที่ใช้ขึ้นต้นและจบรายการ (theme) หลังจากได้รับ credit ในการนำออกแสดงประเภทต่าง ๆ แล้ว จึงนำมาคำนวณตามวิธีทางสถิติ และเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้ได้ "performance credit" ทั้งหมด ถึงแม้ว่า "performance credit" ที่ได้รับจากการใช้ประเภทเดียวกันในงานที่เหมือนกัน อาจมีค่าแตกต่างกันตามองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น การนำออกแสดงในโทรทัศน์เครือข่ายจะได้รับ credit มากกว่า การนำออกแสดงในโทรทัศน์ท้องถิ่น เป็นต้น

นอกจากนั้น จำนวน credit อาจแตกต่างกันตามองค์ประกอบอื่นอีก เช่น การแสดงซ้ำในงานเดียวกัน และอยู่ในรายการเดียวกัน จะได้รับจำนวน credit น้อยกว่า การแสดงในงานเดียวกัน และอยู่ในรายการเดียวกัน พื้นที่ในการแสดงคอนเสิร์ตนั้น ๆ ระยะเวลาในการนำออกแสดง หรือการเล่นดนตรีเดี่ยว หรือทั้งวง ล้วนมีผลต่อการคำนวณ "performance credit" ทั้งสิ้น เมื่อได้คำนวณค่าตอบแทนในแต่ละชิ้นงานข้างต้นแล้วจึงนำค่าตอบแทนดังกล่าวมาจัดสรรให้แก่สมาชิกของสมาคม ภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้ว จำนวนรายได้ที่เหลือจะนำมาจัดสรรให้แก่สมาชิกในกลุ่มของผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณาเท่า ๆ กันคือ กลุ่มของผู้ประพันธ์เพลงที่ประกอบด้วย ผู้ประพันธ์ทำนอง และผู้ประพันธ์คำร้อง จะได้รับส่วนแบ่ง 6/12 ส่วน เช่นเดียวกับผู้โฆษณา

ในการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกของสมาคมเอง จะดำเนินการจัดสรรปีละ 4 ครั้ง (หรือ 3 เดือนครั้ง) และสำหรับสมาชิกที่มีข้อตกลงร่วมกันในต่างประเทศ จะดำเนินการจัดสรรปีละ 2 ครั้ง สมาชิกจะได้รับทราบข้อมูลรายละเอียด เกี่ยวกับการใช้ผลงานเพลงของตนและจำนวนค่าตอบแทนที่ตนได้รับ

3.2.3 ประเทศญี่ปุ่น

โดยทั่วไปแล้วเจ้าของลิขสิทธิ์ และผู้รับอนุญาตจะเป็นผู้ทำสัญญาการอนุญาต (licensing agreement) โดยตรง แต่ในกรณีลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม การอนุญาตและการจัดเก็บค่าตอบแทนกระทำโดยองค์กรที่เป็นสื่อกลางในการบริหารลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม (Intermediary organization) มีชื่อว่า สมาคม JASRAC (the Japanese Society of Rights of Authors and Composers) ซึ่งเป็นสมาคมเดียวในญี่ปุ่นที่ทำหน้าที่บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม¹⁶

ก. โครงสร้างของสมาคม

สมาคม JASRAC จัดตั้งเมื่อ ค.ศ.1939 ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับสื่อกลางในการดำเนินธุรกิจลิขสิทธิ์ (The Law Concerning Intermediary Business in Copyright) ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ในการบริหารจัดการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม เช่นเดียวกับสมาคม PRS ASCAP BMI แล้ว ยังทำหน้าที่บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในสิทธิเชิงกล (mechanical right) และสิทธิการเช่า (renting right) ในงานดนตรีกรรมด้วย¹⁷ ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวในอังกฤษ ได้มีสมาคมแยกต่างหาก เช่น สมาคม MCPS (The Mechanical Copyright Protection Society of Great Britain) เพื่อทำหน้าที่บริหาร การจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้สิทธิเชิงกลโดยเฉพาะเช่นเดียวกันสมาคม AMRA (The American Mechanical Right & Association) ในอเมริกา

ดังนั้น ขอบเขตในการบริหารจัดการจัดเก็บค่าตอบแทนจึงรวมถึง

1. สิทธิในการนำออกแสดงทั่วไป

¹⁶ Teruo Doi, The Intellectual Property Law of Japan, P.234

¹⁷ Ibid.

2. สิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพ
3. สิทธิเชิงกล
4. สิทธิการเช่า

ในครั้งแรกเริ่มที่จัดตั้งสมาคม JASRAC มีหน้าที่ในการบริหารจัดการเก็บค่าตอบแทนการดำเนินงานดนตรีกรรมออกแสดงโดยทั่ว ๆ ไปเท่านั้น ต่อมาในปี ค.ศ. 1953 การแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์ เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น สมาคม JASRAC จึงได้ขยายการบริหารรวมถึงการแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์ด้วย หลังจากนั้น สมาคม JASRAC จึงได้ขยายขอบเขตในการบริหารมากยิ่งขึ้นมาเป็นลำดับ ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับปัจจุบัน ค.ศ. 1970 (แก้ไข ค.ศ. 1989) ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิแก่ผู้สร้างสรรค์ในการกระจายเสียง และภาพทางสายเคเบิล สิทธิในสิ่งบันทึกเสียง และสิทธิการเช่า นอกจากนี้ สมาคม JASRAC ยังบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนจากการนำ "KARAOKE" * (อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกภาพ บันทึกเสียง และ ปรากฏคำร้องบนจอภาพ) ออกแสดงอีกด้วย

ข. วัตถุประสงค์ของสมาคม

- 1) เป็นสื่อกลางในการดำเนินธุรกิจ (Intermediary business) เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม
- 2) ทำข้อตกลงร่วมกับสมาคมบริหารจัดการเก็บค่าตอบแทนในต่างประเทศ เพื่อให้ความคุ้มครองซึ่งกันและกัน
- 3) เป็นสื่อกลางในการดำเนินธุรกิจ เกี่ยวกับงานอันมีลิขสิทธิ์นอกเหนือจากงานดนตรีกรรม (ยกเว้น นาฏกรรม) ที่มอบหมายให้สมาคมบริหารโดยเฉพาะ
 - 1) เป็นสื่อกลางในการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม สมาคม JASRAC ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างผู้ใช้ดนตรี (หรือผู้รับอนุญาต) กับผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณาในการให้อนุญาตและจัดเก็บค่าตอบแทนเพื่อนำมาจัดสรรให้แก่สมาชิกของสมาคม ตามอัตราค่าตอบแทนที่ได้รับความเห็นชอบจากองค์กรเพื่อกิจการด้าน

* "KARAOKE" หมายถึง various software ; audio tapes of instrumental accompaniments and Video tapes and laser discs which also show the lyrics on screen

วัฒนธรรม (Agency for Cultural Affairs) ซึ่งแตกต่างตามประเภทการใช้งานดนตรี
กรรมดังนี้

- (1) การนำออกแสดงทั่วไป (performance)
- (2) การแพร่เสียงแพร่ภาพ (broadcasting)
- (3) การพิมพ์ (publishing)
- (4) ฟิล์มภาพยนตร์ (film)
- (5) แผ่นเสียง (phonograph recording)
- (6) ตู้เพลง (music box recording)
- (7) เทปเปล่า (pre-recorded tapes)
- (8) วีดีโอเทป (videogramme)
- (9) การกระจายเสียงและภาพทางสายเคเบิล (cable wire diffusion)
- (10) การเช่า (renting)
- (11) อื่น ๆ

นอกจากการดำเนินการบริหารลิขสิทธิ์ดังกล่าวแล้ว สมาคม JASRAC
ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการสอดส่องดูแล และป้องกันการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม
อย่างมีประสิทธิภาพ และในกรณีที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ สมาคม JASRAC สามารถดำเนินการฟ้อง
ร้องในนามของสมาคมอีกด้วย

2) ทำข้อตกลงร่วมกับสมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในต่างประเทศ
นอกจากสมาคม JASRAC จะบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนให้กับ
สมาชิกของตนแล้ว ยังทำหน้าที่บริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนให้กับสมาคมในต่างประเทศด้วย ทั้ง
สมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม (สิทธิในการนำออกแสดง) และ
สมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนสิทธิเชิงกล (mechanical right) เช่น สมาคม JASRAC
ได้ทำสัญญาข้อตกลงร่วมกับสมาคม ASCAP เพื่อมอบอำนาจให้สมาคม JASRAC ทำการให้อนุญาต
และบังคับใช้สิทธิในงานดนตรีกรรมที่อยู่ในงานสะสมของสมาคม ASCAP ขณะเดียวกัน สมาคม
JASRAC ก็ทำสัญญาการอนุญาตเช่นเดียวกัน เพื่อให้สมาคม ASCAP บริหารลิขสิทธิ์ในงานดนตรี
กรรมที่เป็นงานสะสมของสมาคม JASRAC ในประเทศอเมริกา

สัญญาข้อตกลงร่วมกันดังกล่าวมีลักษณะการเป็นตัวแทนซึ่งกันและกัน ภายใต้อีกต่างตอบแทนเพื่อบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานสะสมของแต่ละสมาคม ดังนั้น สมาคม JASRAC จึงเป็นผู้เดียวที่ให้อนุญาตใช้ลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรมที่มีทั้งหมด (แทบทั้งหมด) ในประเทศญี่ปุ่น และในต่างประเทศ ที่มีข้อตกลงร่วมกัน

3) เป็นสื่อในการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับงานอันมีลิขสิทธิ์นอกเหนือจาก งานดนตรีกรรม (ยกเว้นงานนาฏกรรม) ที่มอบหมายให้สมาคมบริหารโดยเฉพาะ

โดยปกติแล้วสมาคม JASRAC จะบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน เฉพาะงานดนตรีกรรมซึ่งมิได้รวมถึงงานนาฏดุริยางคกรรม (dramatic musical work) เนื่องจาก เป็นงานที่มีผู้ประพันธ์น้อย และจำนวนการใช้ไม่มาก ผู้ประพันธ์จึงสามารถควบคุมการ ให้อนุญาตเองได้ แต่สมาคมอาจดำเนินการบริหารงานดังกล่าวได้ ในกรณีที่ผู้ประพันธ์เพลงได้ยื่น ความประสงค์ให้สมาคมเป็นผู้ทำการแทน

งานดนตรีกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- (1) งานดนตรีกรรมประเภท serious music มี 2 ชนิด
- 1.1 orchestral music (รวมถึงเสียงที่ร่วมไปกับ เครื่องดนตรี หรือเสียงร้องเดี่ยว หรือเสียงประสาน ได้แก่ chamber music choral music wind music และดนตรีที่ใช้เล่นในการแสดง opera และ ballet)
 - 1.2 ดนตรีประจำชาติของญี่ปุ่น (Japanese traditionally-styled music)

(2) งานดนตรีกรรมประเภท light music ซึ่งนอกเหนือจากข้อ (1)

ค. สมาชิกของสมาคม

สมาคม JASRAC ประกอบด้วยสมาชิก 2 ประเภท เช่นเดียวกับ สมาคมบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนอื่น ๆ คือ

1. ผู้ประพันธ์เพลง (ผู้ประพันธ์คำร้อง และผู้ประพันธ์ทำนอง)
2. ผู้โฆษณา หมายถึงผู้ที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรมโดยมี ธุรกิจในการพิมพ์งานดนตรีกรรมที่มีสัญชาติญี่ปุ่น หรือเป็นผู้ผลิตแผ่นเสียง (master recordings)

และหรือ ผู้สนับสนุน (promoter) งานดนตรีกรรม^{1๑}

โดยสมาชิกได้ทำสัญญามอบหมายลิขสิทธิ์ (the Copyright Trust Contract) ในงานดนตรีกรรมให้แก่สมาคม JASRAC เพื่อดำเนินการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนในผลงานดนตรีกรรมของตน

ง. การอนุญาตและการจัดเก็บค่าตอบแทน

การให้อุญาตของสมาคม JASRAC ได้จัดทำในรูปของสัญญาการให้อุญาต ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับสมาคม PRS หรือ ASCAP เพื่อให้มีผลผูกพันบังคับตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ ในสัญญาการให้อุญาตของสมาคม JASRAC ได้กำหนดอัตราค่าตอบแทนไว้โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม ซึ่งอัตราค่าตอบแทนได้พิจารณาตามอัตราส่วนและองค์ประกอบต่างๆในการใช้งานดนตรีกรรมอย่างละเอียดตาม schedule ที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจน และผู้ใช้มีหน้าที่จะต้องนำเงินมาชำระให้กับสมาคมเอง เว้นแต่จะมีข้อตกลงอย่างอื่น นอกจากนั้นผู้ใช้ดนตรีจะต้องนำข้อมูลเกี่ยวกับรายการใช้งานดนตรีกรรมมามอบให้แก่สมาคมภายในเวลาที่กำหนดไว้ เช่น รายการแสดง บัญชีรายชื่อแผ่นเสียง หรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานดนตรีกรรมของสมาคม

สมาคม JASRAC อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการเพื่อกิจการด้านวัฒนธรรม อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการกำหนดอัตราค่าตอบแทนทุกประเภท จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าว เพราะเหตุว่าสมาคม JASRAC มีลักษณะผูกขาดอย่างแท้จริง การอนุญาตใช้งานดนตรีกรรมทุกประเภทจึงอยู่ในอำนาจการบริหารของสมาคมทั้งสิ้น เพียงสมาคมเดียว ซึ่งบริหารสิทธิทุกอย่างในงานดนตรีกรรม เท่าที่กฎหมายลิขสิทธิ์จะเอื้ออำนวย

จ. การคำนวณค่าตอบแทน

สมาคม JASRAC มีหลักเกณฑ์เบื้องต้นในการจำแนกอัตราค่าตอบแทนดังนี้

^{1๑} Article of Association of JASRAC, AS amended January 1977, Article 7 Section 2

ประการที่หนึ่ง จำแนกอัตราค่าตอบแทนตามประเภทของการใช้งานดนตรีกรรมในลักษณะต่าง ๆ แบ่งเป็น 11 ประเภท ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อ ข. วัตถุประสงค์ของสมาคม

ประการที่สอง เมื่อจำแนกประเภทการใช้งานแล้ว จึงพิจารณาว่าเป็นงานดนตรีกรรมประเภทใด เช่น ประเภท serious music หรือ light music (serious music จะคิดอัตราค่าตอบแทนสูงกว่า light music)

ประการที่สาม เมื่อจัดแยกประเภทการใช้และประเภทของงานดนตรีกรรมแล้ว จากนั้นก็จะพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ อีกครั้ง เช่น การแสดงนั้นมีการเก็บค่าเข้าชมหรือไม่ หากมีการเก็บค่าเข้าชม จะอยู่ในอัตราเท่าใด จำนวนความจุที่นั่งในสถานที่ประกอบการนั้น ๆ และระยะเวลาในการนำออกแสดง เป็นต้น เพื่อนำมากำหนดอัตราค่าตอบแทน โดยแบ่งเป็น schedule ดังนี้

1) การนำงานดนตรีกรรมออกแสดง

การนำออกแสดง ถูกแบ่งตามลักษณะของสถานประกอบการและวัตถุประสงค์ของการใช้งานดนตรีกรรม ดังนี้

(1) การนำออกแสดงคอนเสิร์ต

(2) การนำออกแสดงในสถานประกอบการอื่น ๆ เพื่อให้ความบันเทิง นอกเหนือจากการแสดงคอนเสิร์ต และแบ่งย่อยตามลักษณะของสถานประกอบการที่คล้ายคลึงกันอีกครั้งดังนี้

2.1 การนำออกแสดงในสถานที่ที่ใช้งานดนตรีเป็นสำคัญ เช่น สถานเต้นรำ การแสดงโชว์ การเล่นสเก็ต การแข่งขันยิมนาสติก

2.2 การนำออกแสดงในโรงภาพยนตร์ การแสดงกล สถานที่มหรสพต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

2.3 การนำออกแสดงในสถานบันเทิงเพื่อการโฆษณา เช่น ร้านขายแผ่นเสียง ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต หรือห้างร้านอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

2.4 การนำออกแสดงในเครื่องบิน รถไฟ รถยนต์

(3) การนำออกแสดงในสถานเริงรมย์โดยเฉพาะได้แก่ บาร์ คาเฟ่ ไนต์คลับ โรงแรม หรือ สถานที่ที่จัดให้มีการเต้นรำ (floor space) ต่าง ๆ การนำออกแสดงในสถานที่ดังกล่าว จะคิดค่าตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าในกรณีอื่น ๆ โดยมีองค์ประกอบอื่น ๆ มาพิจารณาด้วย เช่น มีพื้นที่สำหรับการเต้นรำเท่าใด มีการเก็บค่าเข้าชมรายบุคคลเพิ่มขึ้นต่างหากหรือไม่

การกำหนดอัตราค่าตอบแทนโดยทั่วไปมี 2 ชนิด ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้ คือ

1. ค่าตอบแทนที่คิดจากการนำออกแสดงในแต่ละครั้ง หรือที่เรียกว่า "Blanket fees"

2. ค่าตอบแทนที่คิดจากเวลาแสดง (playing time) ในงานดนตรีแต่ละชิ้น (per-work) คือ คิดเป็นรายเพลง โดยทั่วไปจะกำหนดไม่เกิน 5 นาทีต่อเพลง หรือเรียกว่า "per-work fees"

นอกจากนั้น ในบางกรณีผู้ใช้ดนตรียังสามารถเลือกที่จะชำระค่าตอบแทนเป็นรายปี รายเดือน รายสัปดาห์ หรือรายวัน อีกด้วย เช่น ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต

ตัวอย่างตารางอัตราค่าตอบแทน

ความจุที่นั่ง จำนวน ค่าเข้าชม ต่อที่นั่ง	ไม่เกิน 500 ที่นั่ง	ไม่เกิน 1,000 ที่นั่ง	ไม่เกิน 1,500 ที่นั่ง	ไม่เกิน 2,000 ที่นั่ง
ไม่เก็บค่าเข้าชม				
เก็บค่าเข้าชม ไม่เกิน 20				
เก็บค่าเข้าชม ไม่เกิน 50				
เก็บค่าเข้าชม ไม่เกิน 100				
เก็บค่าเข้าชม ไม่เกิน 150				

2) การแพร่เสียงแพร่ภาพทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์

- (1) การแพร่เสียงแพร่ภาพทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ เครือข่ายแห่งชาติ หรือ NHK
- (2) การแพร่เสียงแพร่ภาพสถานีเชิงพาณิชย์
- (3) การแพร่เสียงแพร่ภาพโดยสถานศึกษา
- การกำหนดอัตราค่าตอบแทนสำหรับการแพร่เสียงแพร่ภาพ มี 2 ชนิดแล้วแต่ความต้องการของสถานีนั้น ๆ คือ
1. กำหนดอัตราค่าตอบแทนเป็นรายปี โดยคิดจากร้อยละของรายได้รวมของสถานีในรอบปีที่ผ่านมา หรือ
 2. กำหนดอัตราค่าตอบแทนจากการแพร่เสียงแพร่ภาพต่อเพลง (per-work)

ตัวอย่างตารางอัตราค่าตอบแทนของสถานีเครือข่ายแห่งชาติ

เวลาแสดงต่อชิ้นงาน ประเภทสถานี		ไม่เกิน 5 นาที	เกิน 5 นาที ไม่เกิน 10 นาที	10 นาทีแรก และ 10 นาทีต่อมา
สถานีวิทยุ เครือข่าย แห่งชาติ	วิทยุ			
	โทรทัศน์			

สำหรับการใช้งานในประเภทอื่น ๆ องค์กรประกอบในการพิจารณาค่าตอบแทน หรือเงื่อนไขต่าง ๆ จะคล้ายคลึงกับที่ได้ยกตัวอย่างไว้ข้างต้นแล้ว

ฉ. การจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิก

สมาคม JASRAC ได้จัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกที่เป็นผู้ประพันธ์ทำนอง ผู้ประพันธ์คำร้อง และผู้โฆษณา ตามหลักทั่วไป เช่นเดียวกับสมาคมบริหารการจัดการจัดเก็บค่าตอบแทนอื่น ๆ คือ สมาชิกที่เป็นผู้โฆษณาจะได้รับส่วนแบ่งไม่เกิน 6/12 ส่วน หรือไม่เกินร้อยละ 50 ของส่วนแบ่งที่จะได้รับ ต่อผลงานเพลง 1 ชิ้น

สมาคม JASRAC ได้กำหนดส่วนแบ่งของผู้ประพันธ์ทำนอง ผู้ประพันธ์
คำร้อง และผู้โฆษณา ดังนี้

งานดนตรีกรรมที่ยังมิได้มีการโฆษณา

1. ผู้ประพันธ์ทำนอง	12/12 ส่วน
2. ผู้ประพันธ์ทำนอง และ ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน	10/12 ส่วน 2/12 ส่วน
3. ผู้ประพันธ์ทำนองและ ผู้ประพันธ์คำร้อง	6/12 ส่วน 6/12 ส่วน
4. ผู้ประพันธ์ทำนอง ผู้ประพันธ์คำร้อง ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน	5/12 ส่วน 5/12 ส่วน 2/12 ส่วน

ในกรณีที่ เป็นงานดนตรีกรรมประเภท serious music ผู้ประพันธ์
ทำนอง จะได้รับส่วนแบ่งมากกว่าที่กำหนดข้างต้น

งานดนตรีกรรมที่ได้โฆษณาแล้ว

	แบบที่ 1	แบบที่ 2
5. ผู้ประพันธ์ทำนอง ผู้โฆษณา	8/12 ส่วน 4/12 ส่วน	6/12 ส่วน 6/12 ส่วน
6. ผู้ประพันธ์ทำนอง ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน ผู้โฆษณา	6/12 ส่วน 2/12 ส่วน 4/12 ส่วน	4/12 ส่วน 2/12 ส่วน 6/12 ส่วน
7. ผู้ประพันธ์ทำนอง ผู้ประพันธ์คำร้อง ผู้โฆษณา	4/12 ส่วน 4/12 ส่วน 4/12 ส่วน	3/12 ส่วน 3/12 ส่วน 6/12 ส่วน

สังเกตว่า ในการจัดสรรส่วนแบ่งนี้

1. ผู้เรียบเรียงเสียงประสานจะได้รับส่วนแบ่งในฐานะผู้สร้างสรรค์คน
หนึ่ง แต่ส่วนแบ่งที่ได้รับจะน้อยกว่าผู้ประพันธ์ทำนองและคำร้อง

2. ผู้ประพันธ์ทำนอง จะได้รับส่วนแบ่งเท่า ๆ กับ ผู้ประพันธ์คำร้อง
ในทุกกรณี เช่นเดียวกับสมาคม PRS ASCAP

3. ในกรณีที่งานดนตรีกรรมได้รับการโฆษณาแล้ว ได้กำหนดส่วนแบ่งเป็น 2 แบบ ตามความต้องการของสมาชิก ซึ่งจะต้องเจรจาตกลงล่วงหน้า ดังนั้น สมาชิกจึงไม่สามารถเจรจาตกลงส่วนแบ่งนอกเหนือจากสองแบบนี้ และการจัดสรรส่วนแบ่งในแบบที่ 2 จะเห็นได้ว่า ผู้โฆษณาจะได้รับส่วนแบ่งครึ่งหนึ่งของทั้งหมดเสมอ นอกเหนือจากนั้นจึงนำมาแบ่งให้กับผู้ประพันธ์ทำนองผู้ประพันธ์คำร้อง และผู้เรียบเรียงเสียงประสาน

กล่าวโดยสรุปแล้ว องค์กรบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนการใช้ผลงานทางดนตรีกรรม โดยทั่วไปเป็นองค์กรที่มีได้มุ่งหวังกำไร ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักที่คล้ายกันกล่าวคือ ทำหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ในสิทธิการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงของผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณา โดยการดำเนินการอนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าวแก่ผู้ใช้ดนตรี ซึ่งหมายถึง เจ้าของสถานประกอบการนั้นจะมีผู้ใช้ผู้แสดง หรือนักดนตรี พร้อมทั้งจัดเก็บค่าตอบแทนจากการให้อนุญาต ดังกล่าวโดยทั่วไป ซึ่งการจัดเก็บค่าตอบแทนนั้น จะแบ่งตามลักษณะการใช้งานคือ

ก. ค่าตอบแทนจากการแพร่เสียงแพร่ภาพ หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับจากสถานีแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยสมาคมได้รับข้อมูลจากสมุดบันทึกรายการนิตยสารต่าง ๆ ที่เสนอรายการโทรทัศน์ ซึ่งสมาคมจะนำวิธีการสุ่มตัวอย่างมาใช้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของค่าตอบแทนที่สถานีวิทยุโทรทัศน์มอบให้อีกครั้งหนึ่ง

ข. ค่าตอบแทนจากการนำงานดนตรีกรรมออกแสดงโดยทั่วไป หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับจากผู้ใช้ดนตรีอื่น ๆ เช่น โรงแรม บาร์ ไนท์คลับ โรงภาพยนตร์ ซึ่งข้อมูลที่นำมาพิจารณาในการคำนวณค่าตอบแทน ได้แก่ สถานประกอบการนั้นบรรจุที่นั่งได้เท่าใด จำนวนวันที่เปิดบริการ สถานที่นั้นมีการเก็บค่าเข้าชมหรือไม่ การนำออกแสดงนั้นเป็นการแสดงสดหรือเป็นบันทึกงานดนตรีกรรมในลักษณะเชิงกล เช่น เทป ตู้นเพลง ภาพยนตร์ แผ่นเสียง เนื่องจากสถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้งานดนตรีกรรมมีจำนวนมาก สมาคมจึงไม่อาจดำเนินการตรวจสอบได้ทุกครั้ง ดังนั้นจึงได้นำวิธีการอ้างอิงข้อมูล หรือเปรียบเทียบข้อมูลมาใช้ เช่น อันดับยอดขายแผ่นเสียง รายการที่นำออกแสดงในสถานเต้นรำ เป็นต้น

ในการคำนวณค่าตอบแทนนั้น จะแตกต่างกันตามประเภทการใช้งานดังกล่าวข้างต้น โดยนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดค่าตอบแทน เช่น การกำหนดค่าตอบแทนการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง โดยบันทึกลงในสิ่งบันทึกเสียงจะได้รับ "คะแนน" ในระดับสูงกว่า การใช้งานดนตรีกรรมโดยบันทึกเป็นเพลงประกอบภาพยนตร์ หรือเพลงโฆษณา ซึ่งคะแนนที่ได้รับนี้แม้ว่าจะอยู่ในประเภทการใช้งานเดียวกันก็อาจแตกต่างกัน คือ การนำงานดนตรีกรรมออกแสดงในร้านอาหาร

กับสถานเริงรมย์ อยู่ในประเภทการใช้งานโดยทั่วไป แต่การนำออกแสดงในร้านอาหารจะได้รับคะแนนน้อยกว่าในสถานเริงรมย์ นอกจากนั้น จำนวนคะแนนที่แต่ละงานดนตรีแต่ละชิ้นจะได้รับยังอาจแตกต่างกันตามองค์ประกอบอื่นอีก เช่น หากเป็นการแสดงซ้ำ แม้ว่าเป็นการแสดงในสถานที่เดียวกันก็จะได้รับคะแนนน้อยกว่าการนำออกแสดงครั้งแรก จำนวนพื้นที่ในการนำออกแสดง ระยะเวลาในการนำออกแสดง เป็นการเล่นดนตรีชิ้นเดียว หรือทั้งวง องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จะนำมาเป็นองค์ประกอบในการคำนวณค่าตอบแทนทั้งสิ้น เมื่อได้คำนวณค่าตอบแทนในแต่ละชิ้นงานข้างต้นแล้ว จึงนำค่าตอบแทนดังกล่าวมาจัดสรรให้แก่สมาชิกสมาคมต่อไป การจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกมีด้วยกัน 3 แบบ คือ

1. การจัดสรรค่าตอบแทนในงานแต่ละชิ้นอย่างเคร่งครัด ตามการใช้งานนั้น ๆ ส่วนใหญ่จะใช้กับการแสดงสด หรือการแสดงที่มีไม่มากนัก
2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่มีการใช้งานบ่อยครั้ง ซึ่งไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างทั่วถึง ซึ่งโดยทั่วไปมักใช้กับการแพร่เสียงแพร่ภาพทางสถานีวิทยุโทรทัศน์
3. วิธีการเปรียบเทียบเงินรายได้ โดยเปรียบเทียบจากแหล่งรายได้อื่น ๆ เช่น ตู๋เพลง สามารถใช้วิธีการเปรียบเทียบรายได้ของตู๋เพลงกับรายได้ของทางรายการวิทยุ แล้วจัดสรรเงินรายได้ตามที่รายการวิทยุสุ่มตัวอย่างมาได้

สำหรับการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกนั้น องค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนต่างมีหลักพื้นฐานที่เหมือนกันคือ "ความเที่ยงธรรม" ในอันที่จะจ่ายค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกเมื่อมีการนำงานดนตรีกรรมออกแสดง ภายใต้การควบคุมขององค์กรนั้น ๆ และการจัดแบ่งค่าตอบแทนระหว่างสมาชิกผู้ประพันธ์เพลง และผู้โฆษณา นั้น องค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนต่างได้กำหนดหลักเกณฑ์ส่วนแบ่งสูงสุดของผู้โฆษณาซึ่งจะได้รับส่วนแบ่งได้ไม่เกิน 6/12 ส่วน หรือร้อยละ 50 ของค่าตอบแทนทั้งหมดในงานดนตรีกรรมชิ้นหนึ่ง

นอกจาก หน้าที่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว องค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนยังมีหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การดำเนินคดีฟ้องร้องในการละเมิดลิขสิทธิ์ ในนามของสมาชิก เพราะเหตุว่า องค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน จะไม่สามารถบริหารสิทธิในงานดนตรีกรรม ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หากองค์กรไม่มีอำนาจในการฟ้องร้องแทนสมาชิกได้ หรือสมาชิกผู้ประพันธ์เพลง ผู้โฆษณา จะต้องดำเนินการฟ้องร้องในการละเมิดลิขสิทธิ์เอง ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่ผู้ประพันธ์และผู้โฆษณาจะดำเนินการฟ้องร้องทุกครั้งที่มีการละเมิด ซึ่งจะทำให้ องค์การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนขาดอำนาจที่จะบังคับให้ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ปฏิบัติตามกฎหมายนั่นเอง